

Handläggare
Håkansson Katarina
Najafi Birgitta

Datum
2017-02-07

Diarienummer
UBN-2017-0283

Utbildningsnämnden

Årsbokslut 2016

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att till årsbokslut 2016 godkänna utbildningsnämndens sammanställda analys, bokslut, redovisningen av inriktningsmål och uppdrag samt uppföljning av internkontrollplan enligt bilagor.

Föredragning

I bilagor redovisas verksamheten 2016 inom utbildningsnämndens ansvarsområde.

- Utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen för år 2016. Här redogörs sammanfattande för nämndens ekonomiska och kvalitativa resultat. Här redovisas också viktiga händelser 2015 och utmaningar inför 2016.
- Bokslut 2016. Dokumentet innehåller en analys av nämndens ekonomiska resultat.
- Uppföljning av inriktningsmål och åtgärder i utbildningsnämndens verksamhetsplan 2016
- Internkontrollplan. Här redovisas en uppföljning av aktiviteterna i planen.

Konsekvenser för barn/elever

Ej aktuellt

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt

Utbildningsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Utbildningsdirektör

Utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen för år 2016

Viktiga händelser under året

Plan för kompetensförsörjning

Utbildningsnämnden har under året genomfört en rad dialoger med elever, medarbetare och vårdnadshavare. Syftet har varit att få synpunkter och idéer kring vilka åtgärder som behövs för att kunna rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens. I december tog nämnden beslut om en plan för strategisk kompetensförsörjning 2017-2021.

Lokalstrategisk plan

I april 2016 tog utbildningsnämnden beslut om en plan för strategisk försörjning av pedagogiska lokaler. Enligt planen ska 5 000 nya grundskoleplatser och 700 nya förskoleplatser tillskapas till år 2020. Planen kommer att revideras årligen.

Närhetsprincip och syskonförtur vid val av förskola och skola

För att underlätta vardagen för vårdnadshavare och barn, har nämnden beslutat att syskonförtur ska tillämpas vid val av skola från förskoleklass till och med åk 3. Beslut har också tagits att föra in relativ närhet som en prioriteringsgrund vid val av förskola.

Mottagande av nyanlända

Nya riktlinjer och ny organisation för mottagande av nyanlända elever har börjat tillämpas under 2016. Några viktiga punkter i riktlinjerna är att alla barn och elever ska ha en gemensam ingång till skolsystemet och att en enkel första kartläggning görs för att säkerställa att förskole-/skolplaceringen blir snabb och relevant utifrån elevens bakgrund. I riktlinjerna tydliggörs också skolans uppdrag att göra fördjupade kartläggningar.

Nya principer för modersmål i förskolan

I syfte att anpassa verksamheten till gällande lagstiftning har nya rutiner och arbetsformer för modersmålsstöd i förskolan börjat tillämpas.

Ny riktlinje och organisation för studie- och yrkesvägledningen

Efter en genomlysning tog nämnden beslut om nya riktlinjer samt en ny organisation för studie- och yrkesvägledningen. Syftet är att ge studie- och yrkesvägledarna en tydligare och i högre grad integrerad roll på skolorna. Chefskapet för studie- och yrkesvägledarna övergår till skolornas rektorer och riktlinjen tydliggör skolornas uppdrag.

Ledarskapspris

För första gången delades ut pedagogiskt ledarskapspris med syftet att uppmuntra ett framgångsrikt pedagogiskt ledarskap i Uppsala kommun. Liksom tidigare år delades också ut pedagogiska priser till förskollärare/lärare.

Sopkampen

Pris i Sopkampen delades för första gången ut till förskola eller skola som visar prov på innovativa lösningar inom området matsvinn, avfallshantering eller nedskräpning.

Måluppfyllelse

Belopp i miljoner kronor	KF-budget nettokostnad	Bokslut nettokostnad	Resultat	Resultat föregående år
Nämnden totalt	4 359,0	4 431,2	-1,3	-18,3
Politisk verksamhet	2,3	2,0	0,4	-0,3
Fritid och kultur	0,0	0,0	0,0	
Förskoleverksamhet	1 374,5	1 348,2	26,3	16,8
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	2 183,9	2 189,2	29,6	20,0
Grundskola	82,8	77,3	5,4	7,0
Gymnasieskola	663,2	774,9	-75,8	-59,7
Gymnasieskola	52,3	49,4	2,8	-1,9
Övriga verksamheter (vuxenutbildning)		0,0	10,0	-0,2
Nettoinvesteringar	44,0	19,8		

*nettokostnad definieras som verksamhetens kostnader minus intäkter. I intäkterna ingår inte kommunbidrag från kommunfullmäktige.

Med en budgeterad nettokostnad på 4 359 mnkr är det ekonomiska resultatet för nämnden -1,3 mnkr. Det ekonomiska resultatet har påverkats av att antalet elever i Uppsalas grundskola och gymnasieskola är betydligt fler än vad som antogs vid årets början. Utbildningsnämnden fick därför enligt kommunfullmäktiges beslut den 5 september 2016 ett utökat kommunbidrag för 2016 med 70 mnkr. Vidare har nämnden erhållit betydligt högre statsbidrag än budgeterat. De största statsbidragen avser bidrag från Migrationsverket för asylsökande elever samt lärarlönesatsningen.

I april 2015 tog nämnden ett inriktningsbeslut för att skapa budget i balans för gymnasieskolan i kommunal regi. Dessa och ytterligare åtgärder har till största delen genomförts och 2017 beräknas en budget i balans.

De åtgärder som angavs i verksamhetsplanen har i huvudsak genomförts och bedömningen är därför att nämnden i hög grad har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag.

Studieresultaten för Uppsalas elever utvecklas positivt och förbättringstakten är i vissa delar högre än i riket som helhet, se vidare under respektive skolform nedan. Samtidigt expanderar verksamheten kraftigt. Utbildningsnämnden har under året haft en stor utmaning i att bereda plats i skola och organisera mottagandet av de asylsökande elever som har kommit till Uppsala 2015-16. Vid årets början fanns en kö till skolplats, men vid höstterminens start fanns en organisation som kunde ta emot alla som var berättigade till skolgång. Ny rutin och organisation för mottagning och bedömning av elevernas kunskaper sattes igång och verksamheten har fungerat väl under hösten 2016. Den granskning som Skolinspektionen under året har genomfört av mottagande av nyanlända elever i grundskolan ger Uppsala kommun i huvudsak gott betyg.

Inom alla skolformer finns det för stora skillnader mellan de enheter som har högst respektive lägst studieresultat. Utbildningsnämnden tillämpar en modell för resursfördelning som ger mer pengar till skolor och förskolor som har större utmaningar. Modellen håller på att följas upp och resultatet redovisas till nämnden under våren 2017.

De avvikelser från årets planering som finns avser lokalplaneringen och ligger utanför nämndens möjlighet att påverka. Som exempel kan nämnas att Lindbackens och Jarlaparkens förskolor inte stod klara som planerat, vilket för hösten ordnades med temporära lösningar. Arbete pågår för att kunna möta efterfrågan på förskoleplatser under våren 2017.

Utvecklingen inom de verksamheter nämnden ansvarar för

Såväl kvalitet som ekonomi har utvecklats positivt samtidigt som verksamheten växer. Både kvalitet, ekonomi och arbetet för att vara attraktiv arbetsgivare följs upp varje månad vilket gör att varningstecken tidigt kommer upp till ytan och åtgärder kan vidtas. Redovisning sker till nämnden utifrån det årshjul som beslutats i verksamhetsplanen. Nämnden har också hållit ett särskilt seminarium om utbildningsresultaten i den kommunalt drivna verksamheten. Under 2016 har särskilt arbetats med rutiner och stöd för att få en röd tråd att löpa i elevernas skolgång vid övergångar mellan och inom skolformer och skolor. Vidare har ett samarbete med bl.a. socialtjänsten påbörjats för att tidigt fånga upp elever med hög frånvaro.

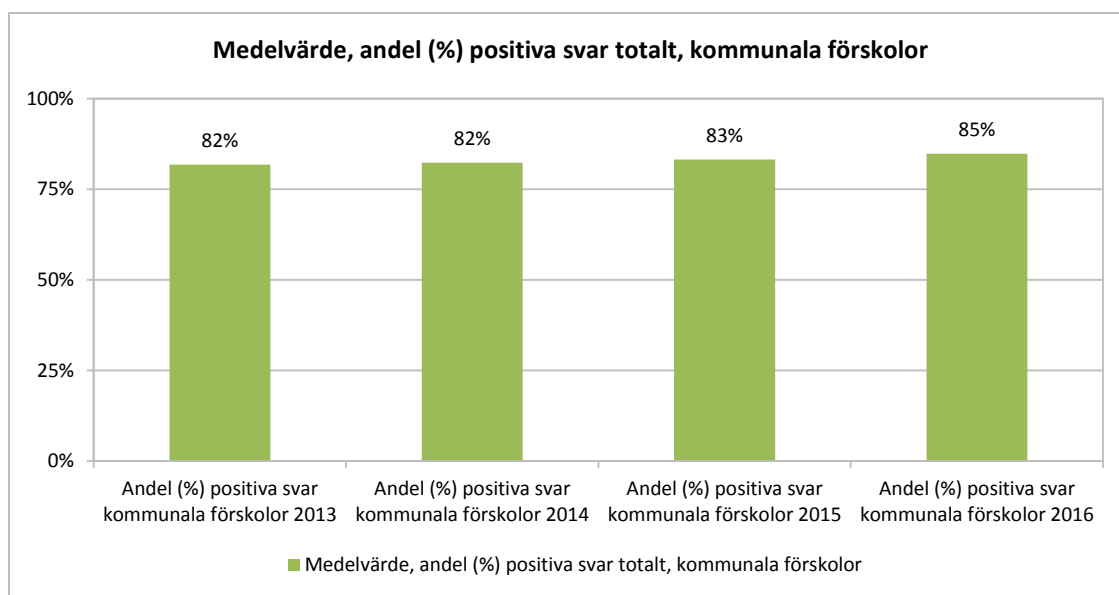
Kompetensförsörjningen är en stor utmaning, främst i förskolan. För att skapa en jämn fördelning av kompetens omfördelas förskollärare genom motiverande åtgärder. De tjugo förskolor som har lägst antal förskollärare/barn prioriteras för särskilda insatser. Fortsatt arbete behövs för att klara rekryteringsbehovet och för att vända utvecklingen med den höga sjukfrånvaron. Det har vidare blivit allt svårare att rekrytera specialpedagoger och lärare i praktiskt-estetiska ämnen i grundskolan. Den övergripande strategiska kompetensförsörjningsplanen som utbildningsnämnden har tagit fram, innehåller en rad åtgärder som ska genomföras för att klara både att behålla och rekrytera medarbetare.

Utvecklingen inom de olika skolformerna redovisas närmare nedan.

Förskola

Med en budgeterad nettokostnad på 1 374,5 mnkr redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 26,4 mnkr. Överskottet hänförs till verksamheten i kommunens regi och beror på mer statsbidrag än budgeterat, svårigheten att rekrytera förskollärare, hög sjukfrånvaro som inte alltid vikariebesatts och högre andel yngre medarbetare. Vidare har de övriga kostnaderna varit lägre än budgeterat. Antalet folkbokförda förskolebarn i Uppsala kommun har i snitt varit 11 290 vilket är något fler än 2015.

Verksamheten i förskola följs upp bland annat genom enkäter till vårdnadshavare. Vårdnadshavarnas uppfattning om förskolornas verksamhet har utvecklats positivt under perioden 2013-2016, både i kommunen som helhet och i den kommunalt drivna verksamheten. Det senare synliggörs i diagrammet nedan som visar utvecklingen 2013-2016 i de kommunala förskolorna.

Utvecklingen bedöms vara ett resultat av ett medvetet arbete med att fokusera på förskolans uppdrag kring undervisning och lärande. Även om den övergripande utvecklingen är positiv kvarstår en skillnad i likvärdighet mellan förskolor. I den kommunala verksamheten pågår ett arbete med att minska skillnaderna mellan förskolorna genom att förbättra situationen i de förskolor där resultaten ligger lägre. Alla nivåer analyserar sina resultat och verksamhetens effektivitet. Målet för arbetet är att alla barn ska utvecklas till sin fulla potential och i det arbetet ingår bland annat att hitta former för att tydligare kunna följa upp undervisningens påverkan på varje barns lärande.

Statsbidraget för mindre barngrupper i förskolan har möjliggjort mindre barngrupper i de förskolor som deltar i satsningen. Statsbidraget har också möjliggjort att personal har fått kompetensutveckling och handledning kring arbetssätt och att arbeta i pedagogiska par. Antalet barn per medarbetare har i den kommunala förskolan sjunkit från 5,69 2015 till 5,35 2016.

Det ökande antalet barn som behöver plats i förskolan ställer krav på flexibilitet och samarbete vilket också inneburit inventeringsinsatser i befintligt fastighetsbestånd. Branden i Kullens förskola och förseningen av Jarlaparkens förskola har inneburit en förlust i antal platser som ger en pressad situation.

Utbildningsnämnden har ansvar för tillsyn av de fristående förskolorna i kommunen. Verksamheten har under 2016 granskats av KPMG och revisionen bedömer att tillsynen i Uppsala kommun bedrivs strukturerat och systematiskt, tillika med kvalitet utifrån gällande styrdokument. Revisionen rekommenderar att utbildningsnämnden årligen begär in en rapport av arbetet med tillsyn av fristående förskolor, pedagogisk omsorg och fritidshem samt att besluten efter tillsyn tillgängliggörs för berörda vårdandshavare och intresserad allmänhet. Detta omhändertas under 2017.

Grundskola

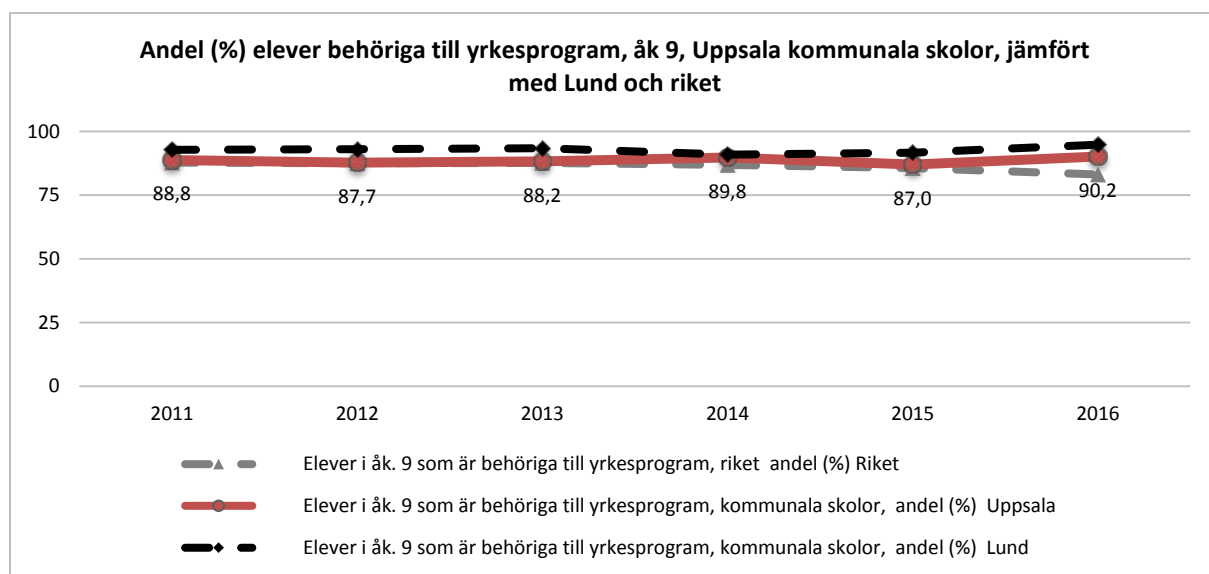
Med en budgeterad nettokostnad på 2 183,9 mnkr redovisar verksamhet i förskoleklass, grundskola och fritidshem ett överskott med 29,6 mnkr. Överskottet inom grundskola kan förklaras av att det varit en svårighet att rekrytera behörig personal i takt med

elevtalsökningen. Antal elever i Uppsalas grundskolor var i snitt 23 206, vilket är 1 234 fler än under 2015 och varav 1 050 tagits emot inom kommunens egen verksamhet.

Kostnaden för lokaler har inte ökat i samma omfattning som elevökningen på grund av att grundskolan förtätat i befintlig verksamhet. Antalet elever fortsätter att öka ett antal år framåt vilket talar för behovet av att lokaler är flexibla och användbara i ett 0-19-årsperspektiv. Den förtätning som har skett med fler elever per kvadratmeter kommer inte att vara möjligt när antalet elever ökar ytterligare.

Uppföljningen av skolvalet visar att några skolor, främst i de centrala delarna av staden, har högre söktryck än vad de har möjlighet att ta emot. Det finns även ett samband som pekar på att de skolor med högt söktryck får ett ännu högre söktryck ju fler som väljer aktivt. Andelen elever som fick placering på sitt förstahandsval 2016 var 88,8 procent för förskoleklass och 77,3 procent för åk 1-9. Resultatet visar på vikten av att alla skolor är attraktiva för Uppsalas vårdnadshavare och elever.

Utgångspunkten är att alla elever ska gå ut grundskolan med behörighet till nationellt program i gymnasieskolan. Resultaten för eleverna i kommunalt drivna grundskolor utvecklas positivt och uppvisar den högsta andelen behöriga på sex år. Se diagram nedan. Elever med okänd bakgrund¹ är inte medräknade i diagrammet 2016.

Den positiva resultatutvecklingen har skett samtidigt som verksamheten har expanderat kraftigt. Även när det gäller andelen behöriga elever till naturvetenskaps- och teknikprogram har Uppsala utvecklats positivt. De goda resultaten gäller också om de fristående skolorna i kommunen räknas med.

Elevernas uppfattning om likabehandling och delaktighet följs årligen upp i enkäter i åk 5 och 8. För årskurs 5 har andelen positiva svar om likabehandling sjunkit något (från 84 procent 2013 till 81 procent 2016). Andelen elever som ger positiva svar om delaktighet har under samma period varit konstant kring 85 procent. I årskurs 8 har andelen positiva svar om likabehandling ökat från 71 procent till 74 procent. Också de positiva svaren om delaktighet

¹ Elever med okänd bakgrund är ett begrepp som används i Skolverkets statistik. Här ingår bland annat personer som nyligen har kommit till Sverige och saknar personnummer.

har ökat från 70 procent 2013 till 72 procent 2016. Resultaten ovan avser samtliga skolor, såväl fristående som kommunala. Under 2016 har dessutom Uppsala kommun deltagit i Skolinspektionens enkät som tar upp bland annat frågor om undervisningen och studiero. Resultatet visar att eleverna från Uppsala kommuns skolor i högre grad svarar positivt än genomsnittet för deltagande skolor från ett urval av 59 kommuner.

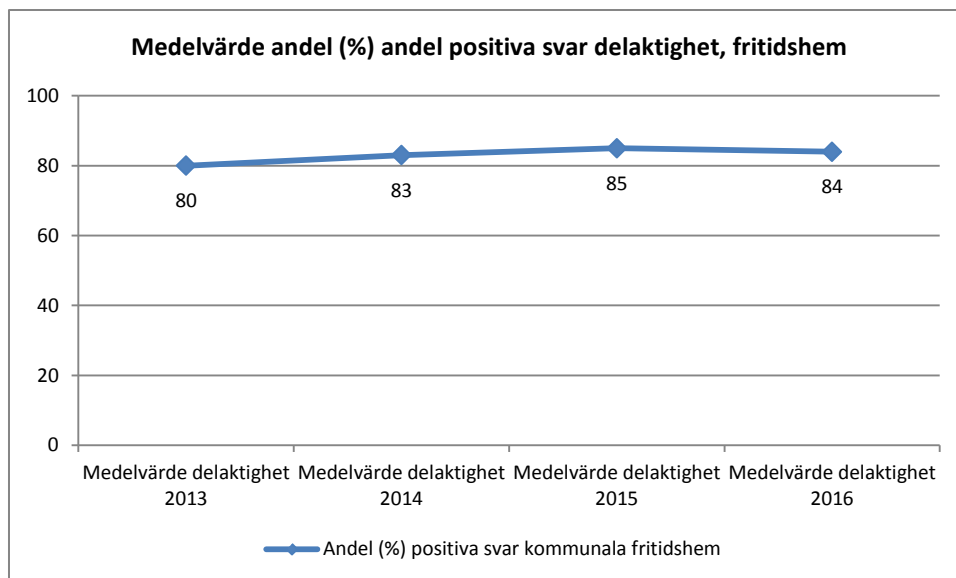
Resultaten inom grundskolan visar på brister i likvärdighet mellan och inom skolor. Under året har de kommunala grundskolorna börjat arbeta i det gemensamma dokumentationssystemet Unikum vilket underlättar erfarenhetsutbyte och möjlighet att få en bild av resultat och effekter av undervisning. Ett skolblad produceras där enhetens resultat blir lättöverskådligt och kan jämföras med andra. Varje lärare och rektor har ansvar för att ha koll på sina och andras resultat på sin nivå samt för att vidta åtgärder när elever befaras inte nå målen. Respektive skolas resultat och arbete följs upp på förvaltnings- och nämndnivå. Syftet är att förbättra likvärdigheten genom att både förbättra resultaten i de skolor som ligger lägre och att alla elever ska utmanas för att utvecklas till sin fulla potential.

Om studieresultat för elever med okänd bakgrund räknas med i statistiken är andelen behöriga till nationellt program lägre än 2015. Av dessa elever som 2016 slutade årskurs 9 har de flesta gått mycket kort tid i svensk skola och det är naturligt att de inte har hunnit uppnå kunskapskraven. För att få till stånd en så god integration som möjligt har förberedelseklasser etablerats på flera skolor i olika stadsdelar.

Fritidshem

Verksamheten i fritidshem följs årligen upp genom enkäter till elever i årskurs 2 och 3. Totalt sett har väldigt små förändringar skett vad gäller fritidshemmens enkätresultat. År 2016 var medelvärde av andel positiva svar 83 procent mot 84 procent 2015. När det gäller frågor om delaktighet har resultaten höjts mer de senaste fyra åren. För kommunen som helhet har andelen positiva svar ökat från 81 procent till 84 procent mellan åren 2013-2016. Frågorna om delaktighet tar upp om man får vara med och bestämma vad man ska göra, om man är delaktig i arbetet mot diskriminering och likabehandling, om man samarbetar med varandra och om man blir lyssnad på av personalen.

Utvecklingen för de kommunala fritidshemmen är också positiv över åren, även om resultatet 2016, liksom för fritidshemmen totalt, blev något lägre än 2015, se diagrammet nedan

Skillnaderna mellan de fritidshem där barnen svarar mest positivt och minst positivt är fortfarande stora. För de kommunala fritidshemmen finns ett nätverk som kommer att användas för att verksamheterna själva ska kunna öka likvärdigheten och lära av varandra.

Gymnasieskola

Med en budgeterad nettokostnad på 663,2 mnkr redovisar gymnasieskolan ett underskott på 75,8 mnkr. I underskottet ingår att en engångspost om 72,5 mnkr tas upp i bokslut på grund av en pågående rättslig process kring ersättning till fristående gymnasieskolor för de kommunala gymnasieskolornas underskott under perioden 2011-2016. Trots att processen inte är avslutad väljer kommunen att i bokslutet reservera för den eventuella risken för återbetalning.

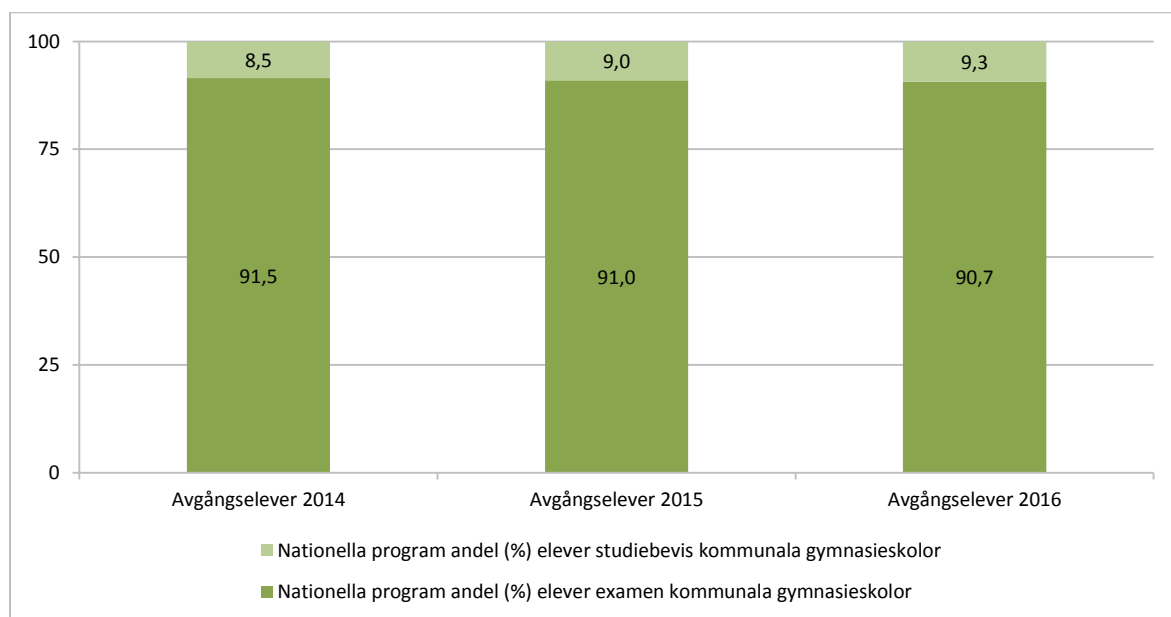
Under de senaste åren har gymnasieskolan i kommunens regi arbetat för att få ekonomi i balans och att skapa skolor som har ekonomisk bärkraft. Den plan nämnden beslutade den 22 april 2015 har genomförts med undantag från vissa förseningar avseende lokalförändringar. Dessa åtgärder tillsammans med kontinuerliga effektiviseringar i verksamheten har lett till att underskottet för den kommunala gymnasieskolan har minskat och budgeten för 2017 är i balans.

Elevantalet ökade kraftigt under 2016. Antal elever var i snitt 7 028 vilket är 659 fler än 2015 och varav 657 är inom kommunal verksamhet. Ökningen berodde huvudsakligen på ett stort antal asylsökande och nyanlända elever. För att kunna ta emot alla eleverna öppnade vid läsårsstarten en skola med introduktionsprogrammet språkintrödn (Sprint). Sprint anordnas också på flertalet andra gymnasieskolor. Under året har Skolinspektionen gjort en kvalitetsgranskning av undervisningen på Sprint. Skolinspektionen konstaterar i beslutet att man inte funnit något att anmärka på.

Utgångspunkten är att alla elever ska nå gymnasieexamen. Utvecklingen när det gäller genomströmningen är positiv. Andel elever som slutför sin utbildning inom tre år var större 2016 jämfört med tidigare år. I synnerhet ökade yrkesprogrammets andel elever med examen inom tre år.

Sett till samtliga avgångselever i både kommunala och fristående gymnasieskolor är det en något större andel än tidigare som avslutat sin gymnasieutbildning med examen istället för studiebevis. I de kommunalt drivna gymnasieskolorna är tendensen den motsatta, att en något

högre andel elever går ut med studiebevis. Generellt gäller att andelen elever med examen ökat bland eleverna inom yrkesprogrammen men minskat inom de högskoleförberedande programmen.

Elevernas uppfattning om likabehandling och delaktighet följs årligen upp i enkät i åk 2. Andelen positiva svar om likabehandling har ökat från 71 procent 2013 till 73 procent 2016. När det gäller delaktighet har dock andelen positiva svar sjunkit från 71 procent till 67 procent 2016. Under 2016 har Uppsala kommun också deltagit i Skolinspektionens enkät som tar upp bland annat frågor om undervisningen och studiero. Resultatet visar att eleverna från Uppsala kommuns skolor i högre grad svarar positivt inom flertalet områden jämfört med genomsnittet för de skolor som deltagit för deltagande skolor från ett urval av 59 kommuner

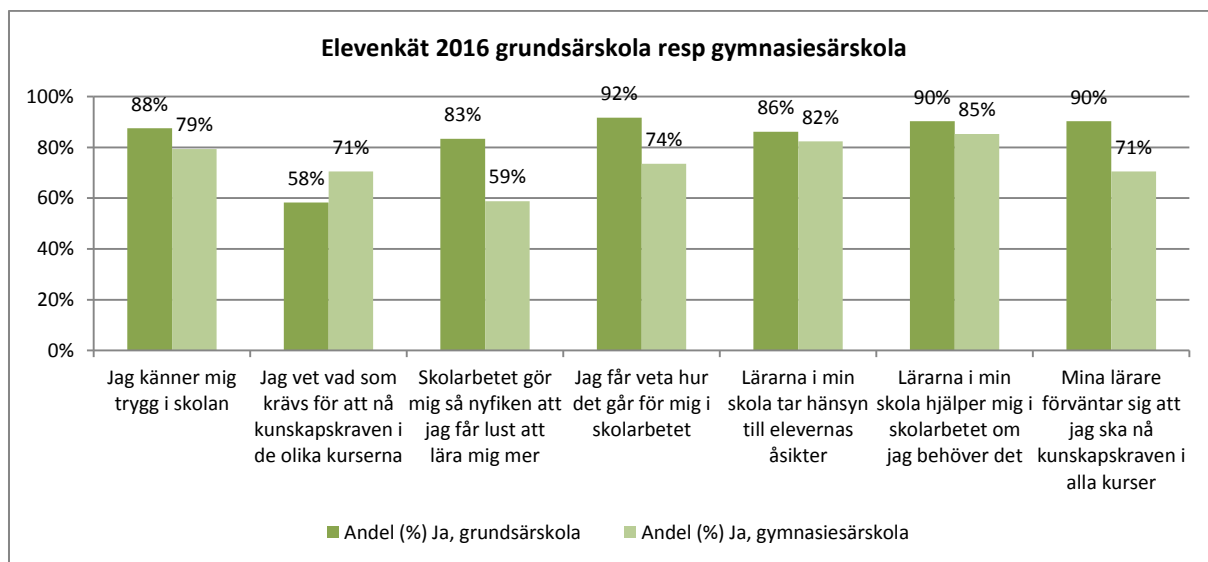
Inom de kommunala gymnasieskolorna pågår ett arbete för att öka likvärdighet mellan och inom skolorna samt för att alla elever ska utmanas att nå sin fulla potential. För varje skola finns ett skolblad framtaget för att rektor och lärare ska kunna se sin egen enhets resultat och jämföra med andra. Rektorer arbetar under läsåret med prognoser för hur många som når examen. Genom en utvecklad systematik för uppföljning bevakar rektorerna nu i större utsträckning att åtgärder vidtas i de fall det finns risk för att elever inte ska nå målen. Respektive skolas resultat och arbete följs upp på förvaltnings- och nämndnivå.

Särskola

Grundsärskolan hade en budgeterad nettokostnad på 82,8 mnkr och redovisar ett överskott på 5,4 mnkr. Gymnasiesärskolan hade en budgeterad nettokostnad på 52,3 mnkr och redovisar ett överskott på 2,8 mnkr. Överskotten beror bland annat på att kostnader för skolskjuts varit lägre än budgeterat i både grund och gymnasiesärskola, samt att några färre elever än beräknat läst på de dyrare individuella gymnasieprogrammen.

Verksamheten i grund- och gymnasiesärskola kommer från och med 2016 att följas upp genom enkäter. Under 2016 deltog enbart kommunala skolor. De frågor som använts är desamma som används av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i öppna jämförelser. För skolornas eget bruk görs en enkät där elever och lärare samtalar om flera områden och frågor

för att fånga in elevernas uppfattning om skolan. Skolan sammanställer detta underlag till svar på de sju frågor som används för en övergripande bild. Det samlade resultatet visar att eleverna är nöjda med sin skolgång. Ett utvecklingsområde är i vilken utsträckning eleverna känner till vad som krävs för att nå kunskapsmålen. Gymnasiesärskolans elever svarade mindre positivt på samtliga frågor utom gällande att veta vad som krävs för att nå målen.

I snitt har 170 folkbokförda elever i Uppsala kommun gått i grundskola.

Under hösten har antal elever ökat och framförallt elever i behov av träningsklass.

Gymnasiesärskolan har, till skillnad från grundskola, något färre elever än 2015. Årsnittet för 2016 är 98 folkbokförda elever.

Framtida utmaningar

Likvärdigheten

Uppdraget är att ge varje elev möjlighet att lämna gymnasiet med studentmössan, oavsett bakgrund. Likvärdigheten är nämndens största utmaning. Uppdraget handlar inte bara om att alla ska få det stöd de behöver för att nå grundläggande nivå. Verksamheter ska också utformas så att alla utmanas i sitt lärande för att nå sin fulla potential oavsett vilken skola man går i. Det mest utmanande uppdraget avser utbildningen för de elever som kommit till Sverige i tonåren och som då har mycket kortare tid för att nå målen. Under 2017 kommer några elever att få avvisningsbeslut, vilket är en stor påfrestning för eleven, men som också kommer att påverka skolan där eleven går.

Lokaler

Enligt den beslutade lokalstrategiska planen ska 5 000 nya grundskoleplatser och 700 nya förskoleplatser skapas fram till år 2020. Planen innebär att antal platser ökar med närmare 30 procent inom grundskola och 10 procent inom förskola. Vidare finns enligt lokalförsörjningsplanen stora renoveringsbehov 2016-2020 vilket medför behov av evakueringslokaler. Ett ökat elevantal har hittills i stor utsträckning lösts genom förtätning i befintliga lokaler, men det kommer framöver inte att vara möjligt. Byggandet och lokalnyttjandet behöver matchas rätt med barn- och elevutvecklingen för att undvika lokalbrist eller tomställda lokaler. Alla parter som deltar i plan- och byggprocesser behöver arbeta gemensamt för att uppnå det politiska målet att lokalkostnad per barn och elev inte ska öka. Lokalberedningsgruppen har identifierat brister i planeringen och arbete pågår för att

skapa säkra beslutsunderlag genom tillförlitliga befolkningsprognoser. Rätt prognoser ger förutsättningar för ett framtida adekvat och mindre känsligt fastighetsbestånd.

Kompetensförsörjningen

Utmaningen med kompetensförsörjning är störst inom förskolan, både vad gäller vikariebehov vid hög sjukfrånvaro och när det gäller möjligheten att rekrytera legitimerade förskollärare. Det är också svårt att kunna rekrytera specialpedagoger och lärare inom praktiskt-estetiska ämnen inom grundskolan. Under 2017 kommer arbetet att påbörjas att genomföra de åtgärder som anges i planen för strategisk kompetensförsörjning.

Bokslut 2016

Utbildningsnämnden

Allmänt om bokslutet

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola. Utbildningsnämnden svarar också som utförare för driften av den vuxenutbildning som sker i kommunens regi. Nedan redovisas verksamheten utifrån de uppdrag som nämnden har.

Hemkommun innebär nämndens grundläggande myndighetsansvar och ekonomiska ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola.

Huvudman innebär nämndens hela kvalitetsansvar och ekonomiska ansvar för kommunala förskolor och skolor.

Årsbokslut 2016-12-31 Belopp i miljoner kronor	KF-budget nettokostnad	Nettokostnad bokslut	Resultat bokslut	Prognos augusti	Resultat fg bokslut
Nämnden totalt	4 359,0	4 431,2	-1,3	-5,5	-18,3
Politisk verksamhet	2,3	2,0	0,4	0,0	-0,3
Förskoleverksamhet	1 374,5	1 348,2	26,3	14,6	16,8
Grundskola, förskoleklass och skolbarnsomsorg	2 183,9	2 189,2	29,6	15,6	20,0
Grundskola	82,8	77,3	5,4	-4,3	7,0
Gymnasieskola	663,2	774,9	-75,8	-46,3	-59,7
Gymnasiesärskola	52,3	49,4	2,8	5,0	-1,9
Övriga verksamheter	0,0	-9,9	9,9	9,9	-0,2
Nettoinvesteringar	44,0	19,8			

Tabellen ovan visar resultatet per verksamhetsområde för utbildningsnämnden, sammanräknat för både hemkommunen och den egna huvudmannen.

Analys av ekonomiskt utfall

Utbildningsnämnden totalt

Utbildningsnämnden, totalt Belopp i mnkr	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos aug 2016	Utfall 2015
Kommunbidrag	4 429,9	4 359,0	4 429,9	4 152,7
Övriga andra intäkter	846,8	680,4	791,6	693,0
Summa intäkter	5 276,7	5 039,4	5 221,5	4 845,7
Personalkostnader	-2 539,1	-2 479,6	-2 560,5	-2 369,7
<i>varav semesterskuld förändring</i>	-10,8	-8,3	-10,4	-5,3
Lokalkostnader	-563,8	-549,7	-561,2	-554,1
Köp av verksamhet, fristående	-1 265,8	-1 174,1	-1 208,0	-1 132,3
Övriga kostnader	-870,6	-790,0	-860,9	-764,8
Summa kostnader	-5 239,3	-4 993,4	-5 190,6	-4 820,9
Resultat före avskrivn o fin poster	37,4	46,0	30,9	24,8
Avskrivningar	-36,2	-43,3	-33,6	-40,1
Finansiella poster	-2,5	-2,7	-2,8	-3,0
Resultat	-1,3	0,0	-5,5	-18,3

Nämnden redovisar ett marginellt underskott med 1,3 mnkr för år 2016, vilket är 4,2 mnkr bättre än prognos. Jämfört med föregående år har resultatet förbättrats med 17 mnkr. I resultatet ingår kostnader av engångskaraktär med 120,9 mnkr. Resultat före engångsposter är 119,6 mnkr. Den förvaltningsinterna omsättningen uppgår i bokslutet till 3 687 mnkr.

Utbildningsnämnden, totalt Belopp i mnkr	Hemkommun			Huvudman		
	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016
Resultat före engångsposter	40,6	0,0	-4,3	79,0	0,0	44,1
Engångsposter	-72,5			-48,4		-45,3
Resultat efter engångsposter	-31,9	0,0	-4,3	30,6	0,0	-1,2

Hemkommun redovisar ett underskott på 31,9 mnkr inklusive en engångspost på 72,5 mnkr som avser en reservering på hemkommun gymnasieskola. Huvudmannen redovisar ett överskott på 30,6 mnkr inklusive engångsposter på 48,4 mnkr. Den största posten, 32 mnkr, avser nedskrivning av elev- och lärardatorer som inte längre tas som investering. I övrigt är det omställningskostnader för bemanning och lokaler.

Utbildningsnämnden fick enligt kommunfullmäktiges beslut den 5 september 2016 ett tillskott på 70 mnkr under hösten. Av dessa avsåg 27 mnkr ersättning för 1 000 asylsökande elever som under året kommit till Uppsala och 43 mnkr avsåg tillskott för högre befolkningsökning 2016 än vad som antogs vid tilldelning av kommunbidrag 2016. Det har varit en utmaning att bygga ut verksamheten i samma takt som behövdes med tanke på den stora mängden nyanlända elever, både vad gäller tillgång till lokaler och rekrytering av behörig personal.

Utbildningsnämnden återsöker pengar från Migrationsverket avseende barn och elever som är asylsökande. Utbildningsnämnden förbereder nu ansökan om statsbidrag för nyanlända för hösten 2016. Migrationsverket har inte hanterat alla inskickade ansökningar för vår och sommar 2016. Hur stor andel av återsökt belopp som kommer att beviljas är därför osäkert. I bokslutet görs ett antagande att 80 procent av återsökt belopp för grundskola och

gymnasieskola beviljas, grundat på beviljat belopp för våren. Arbetsmarknadsnämnden fördelar schablonersättningen för barn och elever med uppehållstillstånd mellan nämnderna. Till utbildningsnämnden fördelas 40 procent för åldersgruppen 0-19 år för 2016.

Under året har ett antal nya statsbidrag tillkommit. Det största är satsningen på lärarlönerna och som omfattar alla skolformer från 1 juli 2016. Andra nya statsbidrag är fritidshemssatsningen som avser personalförstärkning i förskoleklass och årskurs 1-3 samt läxhjälp och specialpedagogik till grundskolan. Statsbidraget för mindre barngrupper i förskolan samt lågstadiesatsningen för att öka lärartätheten har erhållits för perioden 1 juli 2015 till 30 juni 2016. På hösten 2016 beviljades bidrag för ytterligare ett år.

Under respektive verksamhet nedan finns en närmare analys.

Politisk verksamhet

Inom politisk verksamhet ingår kostnad för nämnden såsom arvoden, utbildningar och övriga kostnader som tillhör nämndverksamhet.

Politisk verksamhet	Hemkommun		
	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos helår
Belopp i mnkr			
Kommunbidrag	2,3	2,3	2,3
Summa intäkter	2,3	2,3	2,3
Nämndverksamhet, arvoden	-1,9	-2,2	-2,2
Övriga kostnader	-0,1	-0,1	-0,1
Summa kostnader	-2,0	-2,3	-2,3
Resultat	0,4	0,0	0,0

Politisk verksamhet redovisar ett positivt resultat för året på 0,4 mnkr. Resultatet beror på lägre kostnader för sammanträdesarvoden och övriga kostnader för nämndens ledamöter.

Förskola

Förskolan redovisar för 2016 ett överskott på 26,4 mnkr. Jämfört med budget är överskottet 26,8 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 11,8 mnkr högre.

Förskola	Hemkommun			Huvudman		
	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	1 374,5	1 374,5	1 374,5			
Intäkter från andra kommuner	4,3	3,3	4,3			
Statsbidrag	5,2	3,3	4,2	29,9	8,7	32,9
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	30,7	30,6	30,7			
Föräldraravgifter	124,5	121,1	123,9			
Intäkter från hemkommun				999,4	991,8	997,0
Övriga intäkter	0,2	0,2	0,2	5,2	9,1	5,1
Summa intäkter	1 539,4	1 533,0	1 537,8	1 034,5	1 009,6	1 035,0
Personalkostnader				-691,5	-675,0	-696,7
<i>varav semesterskuld förändring</i>				0,4	-2,5	-2,0
Lokalkostnader	-4,3	-4,3	-4,3	-142,4	-142,2	-144,1
Köp av verks, hemkommun	-996,4	-987,2	-993,4	-2,8	-3,8	-3,3
Köp av verks, fristående	-516,9	-518,0	-519,6			
Vårdnadsbidrag	-1,8	-2,4	-1,8			
Övriga kostnader	-19,4	-21,1	-20,5	-170,3	-187,2	-172,7
Summa kostnader	-1 538,8	-1 533,0	-1 539,6	-1 007,0	-1 008,2	-1 016,8
Resultat före avskrivn o fin poster	0,6	0,0	-1,8	27,5	1,4	18,2
Avskrivningar				-1,5	-1,6	-1,6
Finansiella poster				-0,2	-0,2	-0,2
Resultat	0,6	0,0	-1,8	25,8	-0,4	16,4

Hemkommun

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott för året med 0,6 mnkr och avviker med samma belopp mot budget. Jämfört med prognos per augusti är resultatet 2,4 mnkr bättre. Resultatet beror bland annat på något högre intäkter för inkomstkontroll för föräldraavgifter och schablon från Migrationsverket. Vidare har avsatta medel för politisk satsning på 1,7 mnkr inte tagits i anspråk.

Antal inskrivna förskolebarn	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
egen huvudman	7 369	7 364	7 372	7 372
fristående förskolor, Uppsala	3 890	3 818	3 864	3 864
annan kommun	31	24	32	32
Totalt antal barn	11 290	11 206	11 268	11 268

Befolkningen i åldersgruppen 1-5 år är högre än den befolkningsprognos som var underlag till antagandet vid kommunfullmäktiges tilldelning av kommunbidrag 2016. Nämnden fick kommunbidrag för 11 186 barn men i nämndens budget antogs en högre volym med 20 barn. Utfallet blev i snitt 11 290 barn i förskoleverksamheten, en skillnad mot kommunfullmäktiges budget med 84 barn. I januari fanns 39 barn med tillfälliga personnummer i förskolan och i december var motsvarande siffra 48 barn. En del av dessa barn är asylsökande som

kommunen återsöker pengar från Migrationsverket för. För första halvåret har kommunen fått beslut från Migrationsverket för 10 barn.

En ny öppen förskola har startat från hösten i kvarteret Ling, Heidenstams öppna förskola.

Förändringen i antal timmar i förskolan från 30 timmar per vecka till 20 timmar per vecka för barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga, trädde i kraft 1 augusti. Jämfört med motsvarande period augusti till december föregående år så har förändringen lett till en lägre kostnad på cirka 9 mnkr. I budget fanns detta beslut inräknat.

Huvudman

Förskolan redovisar ett överskott på 25,8 mnkr vilket är 9,4 mnkr bättre än prognos. Resultatet för 2016 är i nivå med 2015, då förskolan redovisade ett överskott på 21,3 mnkr.

Intäkterna är 24,9 mnkr högre än budget och kostnaderna är 1,2 mnkr lägre än budget. De högre intäkterna förklaras i huvudsak av att statsbidraget för mindre barngrupper varit större än budgeterat. Totalt erhöles 17,5 mnkr i statsbidrag för minskade barngrupper.

Personalkostnaderna är 16,5 mnkr högre än budget. Förskolan har alltid lägre antal barn i verksamheten under hösten än under våren. Statsbidraget för att minska barngruppernas storlek har möjliggjort en högre bemanning på hösten istället för den sänkning som förskolan normalt har under andra halvåret. Dessutom har förskolan fått statsbidrag för lärarlönelyft med 2,0 mnkr vilket påverkat personalkostnaderna. Andra faktorer som har haft motsatt effekt på personalkostnaden är svårigheter att rekrytera förskollärare, hög sjukfrånvaro som inte alltid vikariebesatts samt högre andel yngre medarbetare med färre semesterdagar och för dem under 26 år även lägre personalomkostnadspålägg under första halvåret.

Övriga kostnader är 16,9 mnkr lägre än budget. Det fanns ett utrymme för oförutsedda kostnader i budgeten som inte har behövt nyttjas. Ett antal kostnadsposter blev lägre, däribland måltider, stödinsatser till barn, lokalvård samt lägre gemensamma kostnader.

Antal	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
Antal barn i förskola	7 411	7 444	7 407	7 367

Antalet barn är något färre än budgeterat. Jämfört med 2015 har dock antal barn ökat.

Förskolans lokalkostnader är något lägre än prognos per augusti, vilket beror på en försenad nystart av en förskola samt att förskolan löst flera evakueringar inom befintliga lokaler.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Grundskolan redovisar för 2016 ett överskott på 29,7 mnkr. Jämfört med budget är överskottet 31 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 14,1 mnkr högre.

Grundskola	Hemkommun			Huvudman		
	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	2 218,8	2 183,9	2 218,8			
Intäkter från andra kommuner	17,1	15,5	14,8	2,5	2,9	2,7
Statsbidrag	39,8	12,6	32,7	92,5	54,6	88,1
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	24,8	24,5	24,6	0,2		0,2
Föräldraravgifter	60,1	59,2	59,9			
Intäkter från hemkommun				1 910,6	1 870,0	1 908,4
Övriga intäkter			0,4	36,2	27,3	34,1
Summa intäkter	2 360,6	2 295,7	2 351,2	2 042,0	1 954,8	2 033,5
Personalkostnader				-1 272,2	-1 248,7	-1 292,8
<i>varav semesterskuldförändring</i>				-10,0	-5,7	-6,2
Lokalkostnader				-259,4	-254,1	-257,5
Köp av verks, hemkommun	-1 829,6	-1 771,5	-1 828,2	-96,9	-93,0	-96,1
Köp av verks, fristående	-421,1	-421,3	-427,1	-3,9	-0,7	-5,2
Skolskjutskostnader	-81,8	-73,9	-81,1	-3,1	-2,2	-2,5
Övriga kostnader	-29,5	-29,0	-29,3	-340,5	-338,4	-320,2
Summa kostnader	-2 362,0	-2 295,7	-2 365,7	-1 976,0	-1 937,2	-1 974,3
Resultat före avskrivn o fin poster	-1,4	0,0	-14,5	66,0	17,6	59,2
Avskrivningar				-14,4	-17,6	-12,2
Finansiella poster				-1,1	-1,3	-1,3
Resultat före engångsposter	-1,4	0,0	-14,5	50,5	-1,3	45,7
Engångsposter				-19,4		-15,6
Resultat efter engångsposter	-1,4	0,0	-14,5	31,1	-1,3	30,1

Hemkommun

Grundskoleverksamheten redovisar ett underskott för helåret på 1,4 mnkr. Jämfört med budget är avvikelser marginell men jämfört med prognos per augusti har resultatet förbättrats med 13,1 mnkr. En förklaring är att intäkter från Migrationsverket underskattades med 6,7 mnkr och att antal elever överskattades i prognosen.

Kommunfullmäktige beslutade 5 september 2016 om ett utökat kommunbidrag med 34 mnkr för större volymer asylsökande samt befolkningsökning. Kostnad för ersättning till grundskolor för tillägg för nyanlända upp gick till 55 mnkr och överskred budget med 23,1 mnkr.

Antal elever i grundskola F-9	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
egen huvudman	18 687	18 296	18 691	17 637
fristående skolor, Uppsala	4 438	4 406	4 442	4 253
annan kommun	81	65	86	82
Totalt antal elever	23 206	22 767	23 219	21 972

Antal elever i grundskolan har ökat med 426 jämfört med budget. Ökningen av elever har till största delen skett hos den egna huvudmannen. I grundskolan har det under året varit cirka

330 asylsökande elever, varav de allra flesta går i årskurs 6-9. Under våren var det betydligt fler asylsökande elever än under hösten då en stor del började i gymnasieskolan.

Huvudman

Grundskola, förskoleklass och fritidshem redovisar ett överskott på 31,1 mnkr, vilket är 1 mnkr högre än prognos. Resultatet för 2016 är i nivå med 2015, då grundskolan redovisade ett överskott på 33 mnkr.

Intäkterna är 87,2 mnkr högre än budget. Förklaringen är att statsbidragen ökade kraftigt under 2016. Ökningen beror på att lågstadiesatsningen är på helår för 2016 samt nya statsbidrag som till exempel lärarlönelyftet. Totalt fick grundskolan 92,5 mnkr i statsbidrag för 2016, vilket är en ökning med 58 mnkr jämfört med 2015. Intäkter från hemkommunen är 40,6 mnkr högre än budget vilket beror på fler elever än budgeterat.

Förberedelseenheten LYSA står för 9 mnkr av överskottet vilket beror på ovanligt höga antalet nyanlända men också på att enheten fått höga ersättningar. Det höga antalet elever skapar möjlighet till en mer effektiv organisation än om undervisning ska anordnas för ett mindre antal elever. Under våren hade enheten svårt att rekrytera personal i samma takt som elevantalet ökade, vilket också bidragit till överskottet.

Kostnaderna är 38,8 mnkr högre än budget. Personalkostnaderna ökar med 23,5 mnkr jämfört med budget i och med nya statsbidragen för lärarlönelyftet som tillkommit under året och därmed inte var budgeterade. Lågstadiesatsningen för första halvåret beviljades under 2015 och ingick i budgeten, däremot ingick inte satsningen för andra halvåret som skolverket beviljade i oktober 2016. Jämfört med 2015 har personalkostnaderna ökat med 126,5 mnkr vilket förklaras av fler elever och statliga satsningar för högre personaltäthet. Svårigheter att rekrytera har gjort att personal inte anställts i samma takt som verksamheten ökat.

Övriga kostnader är 16,2 mnkr högre jämfört med budget. Här ingår kostnad för nedskrivning av datorer på 16,4 mnkr då elev- samt personaldatorer inte längre är bokförda som investering. Dessutom ingår nyinköp av datorer med 24,5 mnkr då en satsning har gjorts för att öka datortätheten per elev på skolorna.

Lokalkostnaderna är 5,3 mnkr högre än budget, vilket beror på en nyöppnad skola samt högre hyror för sporthallar. Att kostnaderna för lokaler inte ökat mer än vad de gjort beror på att grundskolan inte utökat lokalerna i samma omfattning som elevantalet ökat utan istället förtätat.

Antal	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
Antal elever i grundskola, år F-9	18 807	18 545	18 803	17 801
Antal elever i fritidshem	7 969	7 717	7 989	7 581

Elevtalen överskred budget med i snitt 262 elever och jämfört med 2015 har den kommunala grundskolan nu i snitt 1 000 fler elever. Största ökningen har skett i åk 4-6, medan åk 7-9 visat på en svag minskning av antalet elever. Antalet asylsökande och nyanlända elever har under året varit i snitt 740, vilket är 290 fler än under 2015. Över 300 av de asylsökande och nyanlända är födda år 2000. De började åk 9 under våren men gick sedan till höstterminen över till gymnasieskola. Trycket på grundskolan var därför som högst under våren 2016.

Antalet elever i fritidshem överskred budget med i snitt 252. Det ökade antalet elever har tagits emot genom förtätning i befintlig verksamhet, vilket innebär att kostnaderna inte ökat i motsvarande omfattning. För hösten har Utbildningsnämnden tilldelats statsbidrag med 4,5 mnkr för att öka personaltätheten i fritidshemmen.

Grundsärskola

Grundsärskolan redovisar för 2016 ett överskott på 5,4 mnkr. Jämfört med budget är överskottet 2,7 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 9,7 mnkr högre.

Grundsärskola	Hemkommun			Huvudman		
	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	82,8	82,8	82,8			
Intäkter från andra kommuner	4,9	5,4	5,1	0,3	1,2	0,4
Statsbidrag				0,9	0,6	0,6
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	0,9	0,9	0,8			
Intäkter från hemkommun				56,1	54,5	55,2
Övriga intäkter				0,3	0,9	0,5
Summa intäkter	88,6	89,1	88,7	57,6	57,2	56,7
Personalkostnader				-44,4	-43,3	-45,4
<i>varav semesterskuld förändring</i>				-0,1	0,0	-2,2
Lokalkostnader				-5,9	-5,4	-5,8
Köp av verks, hemkommun	-56,0	-55,8	-55,5	0,4	-0,2	-0,2
Köp av verks, fristående	-14,6	-17,8	-15,4			
Skolskjutskostnader	-12,7	-13,9	-12,8	1,8	-0,1	-2,8
Övriga kostnader	-1,5	-1,6	-1,5	-7,5	-5,1	-9,9
Summa kostnader	-84,8	-89,1	-85,2	-55,6	-54,1	-64,1
Resultat före avskrivn o fin poster	3,8	0,0	3,5	2,0	3,1	-7,4
Avskrivningar				-0,4	-0,4	-0,4
Finansiella poster				0,0	0,0	0,0
Resultat	3,8	0,0	3,5	1,6	2,7	-7,8

Hemkommun

Grundsärskolan redovisar ett överskott för helåret på 3,8 mnkr. Resultat beror på lägre kostnad för skolskjuts med 1,2 mnkr, något lägre kostnad för tilläggsbelopp än budgeterat samt att budgeterad volymreserv på 1,5 mnkr inte har tagits i anspråk.

Antal elever i grundsärskola	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
egen huvudman	133	133	134	132
fristående skolor, Uppsala	35	37	35	30
annan kommun	2	0	2	0
Totalt antal elever	170	170	171	162

Under vårterminen fanns det 165 elever inom grundsärskolan och under höstterminen ökade antalet elever till 176. Ökningen har framför allt skett för elever i behov av träningsklass.

Huvudman

Grundsärskolan redovisar ett överskott på 1,6 mnkr vilket är 9,4 mnkr högre än prognos. Stödjande verksamhet står för 2,0 mnkr av skillnaden, vilket bland annat beror på att personal på grund av rekryteringssvårigheter inte tillsatts enligt plan.

Antal	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
Antal elever i grundsärskola	148	145	148	145

Elevantalen har ökat något jämfört med budget, och det är elever med stora stödbehov som nu går i grundsärskolan. Antalet elever i träningsklass har ökat under året, och i dagsläget går 49 procent av eleverna i träningsklass.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan redovisar för 2016 ett underskott på 75,8 mnkr. Jämfört med budget är underskottet 67,1 mnkr större, och jämfört med prognos per augusti 29,5 mnkr större.

Gymnasieskola	Hemkommun			Huvudman		
	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	699,2	663,2	699,2			
Intäkter från andra kommuner	149,8	150,0	150,0	0,4		0,3
Statsbidrag	75,3	13,6	51,3	28,1	11,2	18,4
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	11,3	8,3	9,5			
Intäkter från hemkommun				658,0	598,1	656,6
Övriga intäkter	0,9	0,1	0,0	17,7	23,4	14,9
Summa intäkter	936,5	835,2	910,0	704,2	632,7	690,2
Personalkostnader				-415,0	-396,9	-411,4
<i>varav semesterskuldförändring</i>				-1,0	0,0	0,2
Lokalkostnader				-126,6	-120,2	-128,6
Köp av verks, hemkommun	-645,3	-600,8	-643,7	-13,9	-19,4	-13,8
Köp av verks, fristående	-212,9	-196,1	-217,4	-2,4	-1,7	-2,3
Skolskjutskostnader	-26,3	-23,1	-26,3	-2,0	-2,3	-3,7
Övriga kostnader	-16,1	-15,2	-15,6	-134,5	-76,7	-134,3
Summa kostnader	-900,6	-835,2	-903,0	-694,4	-617,2	-694,2
Resultat före avskrivn o fin poster	35,9	0,0	7,0	9,8	15,5	-4,0
Avskrivningar				-19,2	-22,8	-18,7
Finansiella poster				-1,1	-1,4	-1,2
Resultat före engångsposter	35,9	0,0	7,0	-10,5	-8,7	-23,9
Engångsposter	-72,5			-28,7		-29,4
Resultat efter engångsposter	-36,6	0,0	7,0	-39,2	-8,7	-53,3

Hemkommun

Gymnasieskolan redovisar ett underskott för 2016 med 36,6 mnkr vilket är 43,6 mnkr sämre än prognos. En engångspost om 72,5 mnkr tas upp i bokslut på grund av en pågående rättslig process kring ersättning till fristående gymnasieskolor för de kommunala gymnasieskolornas underskott under perioden 2011-2016. Trots att processen inte är avslutad väljer kommunen att i bokslutet reservera för den eventuella risken för återbetalning.

Intäkterna blev 101,3 mnkr högre än budgeterat. Kommunfullmäktige beslutade den 5 september 2016 om ett utökat kommunbidrag med 36 mnkr för asylsökande samt befolkningsökning. Statsbidragen som främst avser ersättning från Migrationsverket budgeterades med försiktighet eftersom mycket var okänt vid budgetering. Dessutom beviljade Migrationsverket mer för hösten 2015 än vad som togs upp i bokslutet, vilket påverkar årets resultat positivt. Nämnden erhöll även statsbidrag för sommargymnasiet som inte var budgeterat.

Kostnaderna blev 65,4 mnkr högre än budgeterat. De väsentligt högre volymerna av asylsökande och nyanlända har inneburit högre kostnader än så, med de ökade kostnaderna kompenseras av att flera andra kostnadsposter blivit lägre än budgeterat. Gymnasieskolans nationella program har haft färre elever än budgeterat vilket resulterat i ca 18 mnkr lägre

kostnad. Organisationen för mottagandet av nyanlända har förändrats under året för att uppnå en effektivare hantering. Det har inneburit 4,7 mnkr lägre kostnad än budget.

Antal elever i gymnasieskola	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
egen huvudman	5 305	4 593	5 187	4 748
fristående skolor, Uppsala	1 508	1 452	1 512	1 378
annan kommun	215	235	205	253
Totalt antal elever	7 028	6 280	6 904	6 379

Antal elever har ökat både hos den egna huvudmannen och hos fristående skolor. Hos den egna huvudmannen förklaras hela ökningen jämfört med 2015 av elever i språkintruktionsklasser.

Huvudman

Årets resultat för huvudman blev -39,2 mnkr, vilket är 14,1 mnkr bättre än prognos. Resultatet är bättre än 2015 då gymnasieskolan redovisade ett underskott på 48,2 mnkr. I resultatet ingår engångsposter med 28,7 mnkr och som framförallt avser nedskrivning av elev- och lärardatorer som inte längre tas som investering, men också omställningskostnader kring lokal, 8,5 mnkr, och personal, 4,7mnkr.

Stödjande verksamhet har ett överskott på 8,0 mnkr vilket beror på att personal inte tillsatts enligt plan samt att modersmålsverksamheten kunnat bedrivas i större grupper eftersom en stor grupp elever har samma modersmål.

Kommunfullmäktiges formella krav på utbildningsnämnden är en budget i balans. Därför innehåller budgeten för gymnasiet ett effektiviseringskrav motsvarande verksamhetens förväntade underskott på 50 mnkr. Effektiviseringskravet låg som lokalkostnad och övrig kostnad. Genom nämndens beslut 22 april 2015 finns en plan för att succesivt minska underskottet och få en ekonomi i balans läsåret 2017/2018. Gymnasieskolan underskott på 39,2 mnkr ska därför jämföras med en budget på totalt -58,7 mnkr, d.v.s. budgeten ovan inklusive effektiviseringskrav. Under året har flera åtgärder vidtagits för att minska lokalyta per elev och för att öka fyllnadsgraden i klasser och grupper. Bland annat har program flyttats till andra skolor för att uppnå detta och språkval har reducerats. Stödfunktioner har setts över och anpassats.

Antal	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
Antal elever i gymnasieskola	6 619	6 013	6 581	6 306

Huvudorsaken till det förbättrade resultatet är ökade intäkter med anledning av det ökade antalet asylsökande. Under perioden januari till augusti har det varit ca 530 fler elever än budgeterat i språkintruktionsklasser, vilket motsvarar ökade intäkter med motsvarande 57 mnkr. Det höga antalet asylsökande elever har skapat möjlighet till en mer kostnadseffektiv organisation än om undervisning anordnas för färre elever. Dessutom har verksamheten kunnat bedrivas i befintliga lokaler.

Utfallet för personalkostnaderna överskrider budget med 18,1 mnkr. Av dessa hänför sig 5,5 mnkr till lärarlönelyftet och resterande ökning beror på att gymnasiet har haft fler grupper på språkintruktionsklasser.

Övriga kostnader överskrider budget med 57,8 mnkr och förklaras av effektiviseringskravet. Andra förklaringar är ökade kostnader för måltider och läromedel i och med det ökade elevantalet.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan redovisar för 2016 ett överskott på 2,8 mnkr. Jämfört med budget är överskottet 1 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 2,1 mnkr lägre.

Gymnasiesärskola	Hemkommun			Huvudman		
	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016
Belopp i mnkr						
Kommunbidrag	52,3	52,3	52,3			
Intäkter från andra kommuner	11,7	12,3	11,5	0,3	0,8	0,6
Statsbidrag				0,1	0,1	0,1
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	0,5	0,6	0,6			
Intäkter från hemkommun				46,8	47,1	47,1
Övriga intäkter				0,4	0,0	0,1
Summa intäkter	64,5	65,2	64,4	47,6	48,0	47,9
Personalkostnader				-31,3	-31,8	-31,4
<i>varav semesterkultförändring</i>				-0,1	0,0	0,0
Lokalkostnader				-5,7	-5,0	-5,1
Köp av verks, hemkommun	-46,7	-47,4	-46,9	-1,2	-1,8	-1,5
Köp av verks, fristående	-9,5	-10,1	-9,4			
Skolskjutskostnader	-5,8	-6,3	-5,3	-0,5		
Övriga kostnader	-1,2	-1,4	-1,3	-7,2	-7,3	-6,3
Summa kostnader	-63,2	-65,2	-62,9	-45,9	-45,9	-44,3
Resultat	1,3	0,0	1,5	1,7	2,1	3,6
Avskrivningar				-0,2	-0,3	-0,2
Finansiella poster				0,0	0,0	0,0
Resultat	1,3	0,0	1,5	1,5	1,8	3,4

Hemkommun

Gymnasiesärskolan redovisar ett överskott för 2016 på 1,3 mnkr. Resultatet beror delvis på lägre kostnad för taxiresor samt att något färre elever än budgeterat läst på det dyrare individuella programmet än på de nationella programmen.

Antal elever i gymnasiesärskola	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
egen huvudman	81	80	81	86
fristående skolor, Uppsala	17	16	17	16
annan kommun	0	1	0	1
Totalt antal elever	98	97	98	103

Antal elever överensstämmer med det som antogs i budget. Volymen inom gymnasiesärskolan har minskat med 5 elever jämfört med 2015.

Huvudman

Gymnasiesärskolan redovisar ett överskott på 1,5 mnkr, vilket är 0,3 mnkr högre än budget. Intäkterna är något lägre än budget. Lokalkostnaden är något högre än budgeterat medan köp av huvudverksamhet och övriga kostnader understiger budget.

Antal	Bokslut 2016	Budget 2016	Prog aug 2016	Bokslut 2015
Antal elever i gymnasiesärskola	111	115	112	123

Elevantalet har minskat något jämfört med budget. I volymer ingår även elever från andra kommuner.

Vuxenutbildning

Arbetsmarknadsnämnden är huvudman för vuxenutbildningen. Verksamheten bedrivs inom ramen för utbildningsförvaltningen och därför redovisas den ekonomiska resultatbilden här.

Vuxenutbildning	Huvudman		
	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016
Belopp i mnkr			
Intäkter från Arbetsmarknadsnämnden	66,3	58,2	65,4
Intäkter från hemkommun	0,0	2,2	0,0
Övriga intäkter	9,3	6,2	7,7
Summa intäkter	75,6	66,6	73,1
Personalkostnader	-46,1	-43,8	-45,9
<i>varav semesterskultförändring</i>	-0,3	0,0	0,0
Lokalkostnader	-9,0	-7,5	-7,8
Köp av verks, hemkommun	-0,1	-0,5	-0,1
Köp av verks, fristående	-0,5	-0,1	-0,5
Övriga kostnader	-9,4	-8,9	-9,4
Summa kostnader	-65,1	-60,8	-63,7
Resultat före avskrivn o fin poster	10,5	5,8	9,4
Avskrivningar	-0,5	-0,5	-0,5
Finansiella poster	0,0	-0,1	0,0
Resultat	10,0	5,2	8,9

Vuxenutbildningen redovisar ett överskott på 10,0 mnkr vilket är 4,8 mnkr mer än budget och 1,1 mnkr mer än prognosen visade. Differensen avser främst ökade intäkter på grund av högre volymer inom SFI. Under året har åtgärder vidtagits i syfte att få en mer effektiv organisation. Det i kombination med fler elever har bidragit till lägre kostnad per elev.

Övriga verksamheter

I övriga verksamheter ingår sådant som inte tillhör verksamhetsblocket pedagogisk verksamhet. Här ingår den kommunala stiftelsen Jälla, korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år som omsorgsnämnden ansvarar för samt mottagningsenheten för nyanlända.

Övriga verksamheter	Huvudman		
	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016
Belopp i mnkr			
Intäkter från hemkommun	0,4	1,4	0,7
Övriga intäkter	9,8	9,8	10,2
Summa intäkter	10,2	11,2	10,9
Personalkostnader	-7,8	-8,4	-7,7
<i>varav semesterskuldförändring</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Lokalkostnader	-0,9	-0,9	-0,7
Övriga kostnader	-1,5	-1,3	-1,4
Summa kostnader	-10,2	-10,6	-9,8
Resultat före avskrivn o fin poster	0,0	0,6	1,1
Avskrivningar	-0,1	-0,1	0,0
Finansiella poster	0,0	0,0	0,0
Resultat	-0,1	0,5	1,1

Resultatet för de övriga verksamheterna innebär ett underskott på 0,1 mnkr vilket är 0,6 mnkr sämre än budget.

Investeringar

Investeringar, per avdelning Belopp i mnkr	Utfall 2016	Budget 2016	Prognos 2016
Förskola	1,7	6,0	3,2
Grundskola	13,0	20,0	13,2
Gymnasieskolan	4,3	18,0	10,5
Förvaltning	0,0	0,0	
Totalt	19,0	44,0	26,9
Investeringsram enligt IVE	44,0	44,0	44,0

Investeringarna blev lägre än budget på grund av att datorer från och med 2016 kostnadsförs och därför inte belastar investeringsbudgeten. Investeringarna avser ny- och återanskaffning av möbler och andra inventarier.

Lönekostnadsutveckling

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING Belopp i tusen kronor	Bokslut	Bokslut f.å.	Diff %	Diff tkr	Varav effekt av löneavtal		Varav återstående del (volymmer mm)	
					%	tkr	%	tkr
Lönekostnad (konto 50-51)	1 822 133	1 693 044	7%	129 089	3%	47 121	4%	81 968

Lönekostnaderna blev 129,1 mnkr högre än föregående år. Alla skolformer har fått statsbidrag för lärarlönesatsningen som gäller från 1 juli 2016. Förskola och lågstadiet inom grundskola har dessutom fått statsbidrag för att minska barngrupperna respektive att öka bemanningen i lågstadiet och båda dessa har helårseffekt 2016. Antal medarbetare har också ökat på grund av att elevantalet ökat inom grundskola, gymnasieskola samt vuxenutbildning. Totalt är antal heltider i snitt 230 fler än 2015. Kostnaden för semesterlöneskuldsförändringen högre än 2015 och förklaras av högre kostnad i och med lärarlönesatsningen, löneökningen och fler medarbetare. Sjukfrånvaron har ökat med 0,62 procentenheter jämfört med 2015 och långtidsjukfrånvaron har ökat mer än korttidsfrånvaron. Förskolan är den verksamhet som har högst sjukfrånvaro.

Bilaga

Bokslut utbildningsnämnden 2015, per verksamhet:

Utbildningsnämnden	Hemkommun	Huvudman	Totalt UBN
Belopp i m nkr	Bokslut 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2015
Politisk verksamhet	-0,3		-0,3
Förskola	-4,5	21,3	16,8
Grundskola	-13,1	33,0	20,0
Grundsärskola	2,6	4,4	7,0
Gymnasiet	-11,5	-48,2	-59,7
Gymnasiesärskola	-3,1	1,2	-1,9
Vuxenutbildning		-0,2	-0,2
Övriga verksamheter 1)	0,0	0,0	0,0
SUMMA	-29,8	11,5	-18,3

1) Stiftelsen Jälla och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

Prognos utbildningsnämnden april och augusti 2016, per verksamhet

Utbildningsnämnden	Hemkommun		Huvudman		Totalt UBN		utökad KB
	Prognos april	Prognos aug	Prognos april	Prognos aug	Prognos april	Prognos aug	
Politisk verksamhet	0,0	0,0			0,0	0,0	
Förskola	-6,0	-1,8	1,7	16,4	-4,3	14,6	
Grundskola	-55,7	-14,5	16,0	30,1	-39,7	15,6	34
Grundsärskola	1,3	3,5	0,7	-7,8	2,0	-4,3	
Gymnasiet	-37,7	7,0	-30,4	-53,3	-68,1	-46,3	36
Gymnasiesärskola	1,2	1,5	3,6	3,4	4,8	4,9	
Vuxenutbildning	0,0		7,7	8,9	7,7	8,9	
Övriga verksamheter 1)	0,0		-0,4	1,1	-0,4	1,1	
SUMMA	-96,9	-4,3	-1,1	-1,2	-98,0	-5,5	70,0

1) Stiftelsen Jälla och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

Uppföljning av inriktningsmål och åtgärder i utbildningsnämndens verksamhetsplan 2016

Bilaga till årsbokslut 2016

Utbildningsnämndens och arbetsmarknadsnämndens inriktningsmål	
1. Utbildningsresultaten ska förbättras	
Samlad bedömning	
Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt. De åtgärder som angivits i verksamhetsplanen har i stort genomförts enligt plan. Uppföljningen under året visar utbildningsresultat med positiv utveckling i förskola, grundskola och gymnasieskola.	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Ett gemensamt systematiskt kvalitetsarbete för alla skolformer. Uppföljning, analys och återkoppling av resultat på alla nivåer; politisk nivå, förvaltningsnivå samt förskolor och skolor	Månadsuppföljning görs på central nivå för varje skolform med utgångspunkt i kvalitet, ekonomi och attraktiv arbetsgivare. Nämnden har under året getts återkoppling vid flera tillfällen och i november hölls ett seminarium där samtliga skolformers resultat presenterades och verksamheternas arbete diskuterades gemensamt av nämnd och rektorer samt förskolechefer. Åtgärden har lett till en tydligare struktur i hur utbildningsresultaten redovisas och diskuteras. Fortsatt utvecklingsarbete pågår.
Utvecklat samarbete mellan huvudman och förskolechef/rektor genom deltagande i nationell forskningsstudie kring styrning och ledning	Under hösten 2016 har samtliga rektorer och förskolechefer intervjuas utifrån en frågemall kring hur de arbetar med ledning och styrning av sin verksamhet. Resultatet ska sammanställas och redovisas i en rapport hösten 2017. Studien sker i ett samarbete med Henrik Jordahl vid Institutet för näringslivsforskning.
Nationellt matematiklyft och läslyft	Skolor har med stöd av statsbidrag ett pågående deltagande i såväl matematiklyftet som i läslyftet.
Regionala utvecklingsgrupper i Forum för samverkan (FoSam)	Regionala utvecklingsgrupper finns inom läs- och skrivutveckling, naturvetenskap och teknik, matematik samt förskola. Forskningscirkelns pågår om nyanländas lärande, ledning och styrning i förskola samt ledning och styrning i skola.
Söker statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan och för mindre grupper i lågstadiet	Läsåret 2015-16 beviljades Uppsala kommun 12 mnkr för mindre barngrupper i förskolan. Samma läsår beviljades 36,8 mnkr för lågstadiesatsningen.
Digitalt läxstöd i form av LXCoach	Under 2016 har arbetet med läxstöd förändrats. För att knyta stödet närmare undervisningen har det digitala läxstödet via LXCoach utvecklats och istället organiseras läxstödet inom respektive skolans ram, vilket ger förutsättningar att anpassa stödet till de elever som går på skolan. Det ger också bättre möjlighet att följa upp vilken effekt stödet ger på elevernas resultat. Flera av de skolor som har sökt statsbidrag för läxläsning har fått sina ansökningar beviljade av Skolverket.
Ferie- och sommarskola grundskola	Ferie- och sommarskola har genomförts med stöd av statsbidrag För sommarskola har erhållits 4,6 mnkr och för lovskola 120,6 tkr.
Undervisning matematik för särskilt begåvade elever	Matteklubben är uppdelad i grupper om åk 2-4,5-6 och 7-gy, de träffas var tredje vecka med drygt 260 elever. En intensivgrupp träffas varje vecka.
Sommargymnasium	Se ferie- och sommarskola grundskola
Skolbibliotek	Kulturförvaltningen har i samråd med utbildningsförvaltningen tagit fram ett förslag till biblioteksplan som omfattar också frågor om skolbibliotek. Beslut om planen kommer att tas 2017 när remissomgång är slutförd.
Skapande skola	Flera grundskolor har deltagit i den nationella satsningen Skapande skola. Uppsala kommun erhöll ca 2,8mnkr för att möjliggöra deltagandet.

Utbildningsnämndens och arbetsmarknadsnämndens inriktningsmål

2. Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn.

Samlad bedömning

De åtgärder som vidtagits under vintern/våren med uppbyggnad av mottagningsenhet, utveckling av LYSA-enhet i grundskolan och uppbyggnad av gymnasieenhet för språkintröduktion, har medfört att alla nyanlända elever som väntat på skolplats kunde erbjudas det vid höstterminens start. Arbetet har fungerat enligt plan och målet är därmed uppfyllt.

Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Uppföljning av implementering av utbildningsnämndens riktlinjer för mottagande av nyanlända	Varje månad under året har målen följts upp med skolformerna. Skolinspektionen har under året genomfört en granskning av mottagandet av nyanlända i grundskolan. Uppsala kommun får i huvudsak gott betyg för hur arbetet bedrivs.
Bereda fler platser för nyanlända. Anordna språkintröduktionsprogram på fler gymnasieskolor.	Gymnasieskolan har startat Språkintröduktion (Sprint) på samtliga av kommunens gymnasieskolor. Plats har beretts för ca 1 200 elever inför läsåret 16/17. Eleverna har placerats utifrån språknivå i svenska och skolbakgrund. Kontinuerligt görs uppföljning av elevernas progression, för att kunna lotsa eleverna vidare mot sina individuella mål. Organisationen är flexibel och kan möta elevernas utbildningsbehov. Skolinspektionen har genomfört en granskning av utbildningen på Sprint utan anmärkning.
Ersättning för nyanlända; förskola, förskoleklass, grundskola och grundsärskola	En ny ersättningsmodell har beslutats av UBN. Den nya modellen införs den 1 januari 2017. Modellen har förändrats för grundskolan så att den stämmer överens med definitionen av nyanländ i skollagen samt att ersättningarna har kostnadsanpassats.

Utbildningsnämndens och arbetsmarknadsnämndens inriktningsmål

3. Segregationen ska minska.

Samlad bedömning

Nämnden har bidragit till målet enligt plan. Det har skett ett medvetet arbete som resulterat i att nyanlända elever tas emot på ett flertal olika skolor.

Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Ett aktivt systematiskt kvalitetsarbete och en socioekonomisk resursfördelning.	Se under inriktningsmål 1. Den socioekonomiska resursfördelningen följs särskilt upp vad gäller hur resurserna används. Denna uppföljning är klar våren 2017. Under året har också ett projekt påbörjats för att analysera resursfördelningen i ett jämställdhetsperspektiv.
I den kommunala grundskolan bereda platser för nyanlända på fler ställen. Förstelärare finns på skolor där behoven är störst. Anordna språkintröduktionsprogram i alla kommunala gymnasieskolor.	Förberedelseklasser har organiserats på 16 olika skolor i samband med den stora tillströmningen av nyanlända. Förstelärare fördelas mellan grundskolor så att skolor med större pedagogiska utmaningar tilldelats fler förstelärartjänster. Gymnasieskolan har startat Språkintröduktion på samtliga av kommunens gymnasieskolor. Plats har beretts för ca 1 200 elever inför läsåret 16/17.
Läxstöd och integration ESMeralda	Under 2016 har arbetet med läxstöd förändrats. För att knyta stödet närmare undervisningen har det digitala läxstödet via LXCoach utvecklats och istället organiseras läxstödet inom respektive skolans ram. Det ger förutsättningar att anpassa stödet till eleverna på skolan och ger bättre möjlighet att följa upp vilken effekt stödet ger på elevernas resultat.

<p>Utbildningsnämndens inriktningsmål</p> <p>4. Alla barn och unga garanteras en trygg och lärande miljö och elever med behov av stöd ges möjlighet till tidiga insatser.</p>	
<p>Samlad bedömning</p> <p>Nämndens åtgärder har genomförts enligt plan. Med stöd av statsbidrag har personaltätheten ökat i förskola och lågstadiet. Vårdnadshavares och elevers uppfattning om tryggheten i verksamheten ligger liksom tidigare år i spannet 80-90 procent positiva svar.</p>	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Minskade barngrupper i förskolan med stöd av statsbidrag	Statsbidraget har möjliggjort utökning av antalet grupper och arbete med att skapa mindre barngrupper. Personal har erhållit kompetensutveckling och handledning kring arbetssättet och att arbeta i pedagogiska par.
Fler lärare i lågstadiet med stöd av statsbidrag	Läsåret 2015/16 beviljades 36,8 mnkr i statsbidrag i lågstadiesatsningen. Samma belopp har beviljats för läsåret 2016/17.
Tillgång till specialistkompetenser inom konsultativt stöd	De specialistkompetenser som har efterfrågats av förskolor och skolor har kunnat tillgodoseas av avdelningen för individstöd.
Uppföljning av elevernas trygghet och skolmiljö samt undervisningens kvalitet via enkäter	UBN följer varje år upp i åk 5 och 8 i grundskola samt åk 2 gymnasiet. Uppföljningen ger nämnden möjlighet att identifiera trendbrott och bevaka skillnad mellan skolor. Skillnaderna på helheten jämfört med tidigare år är så små att det inte går att säga något om trender, snarare tala om konstanta resultat. Andel elever som svarar att de känner sig trygga i skolan varierar mellan 90-93 % mellan stadierna. Andel elever som ger positiva svar om undervisningens kvalitet varierar mellan 73-84 % mellan stadierna.
Handlingsplan för jämställdhetsarbete	Under 2016 har artiklarna 6, 9, 13.3 och 13.4 i CEMR deklARATIONEN prioriterats. Av de åtgärder som finns i CEMR-planen är sju åtgärder påbörjade och för vissa skolor är aktiviteterna avslutade. Alla påbörjade åtgärder beräknas vara avslutade under första halvåret 2017. Flera skolor vittnar om positiva erfarenheter av jämställdhetsarbetet och lyfter särskilt upp vikten av att arbete normkritiskt vilket man ser gynnar alla elevers rätt till jämlik skola.
Hbtq-certifiering	Två satsningar har påbörjats under året. Dels genomförs en certifiering på en kommunal grundskola under ht16/vt17. Dels genomförs en bred satsning på skolornas elevhälsoteam. Båda satsningarna har mottagits väl. Att arbeta normkritiskt lyfts fram som en framgångsfaktor i arbetet.
TRIS, delfinansiering av Ronjas simskola	TRIS har fått delfinansiering genom beslut i utbildningsnämnden. Redovisning av 2016 års verksamhet inkommer i slutet av januari 2017 och kommer att redovisas vid nämndens möte i mars.

Utbildningsnämndens inriktningsmål 5. Barns och ungdomars delaktighet bidrar till att skolan anpassas till deras behov.															
Samlad bedömning Nämndens åtgärder är i stort genomförda enligt plan. Andelen elever som i enkät svarar att lärare tar hänsyn till deras åsikter varierar i olika åldrar mellan 76-88 %. Svaren ligger på jämförbar nivå jämfört med tidigare år. På gruppnivå går inte att se något samband mellan höga studieresultat och uppfattad möjlighet att påverka. Ytterligare analys behövs för att bedöma om delaktigheten har olika betydelse för olika elevgrupper.															
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nämndens åtgärder</th> <th>Uppföljning av åtgärd</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Analysera skillnader mellan skolor och eventuell samvariation mellan delaktighet i planering och kunskapsresultat.</td> <td>En sådan analys är gjord. Det går inte att se en klar samvariation mellan i vilken utsträckning eleverna bedömer att de får vara med och påverka hur man ska arbeta med olika skoluppgifter och kunskapsresultat. En viss tendens kan möjligen urskiljas av att de elever som svarar mest positivt på frågan också har högre meritpoäng. Å andra sidan har eleverna i den skola med högst meritvärde 2016 svarat minst positivt på frågan.</td> </tr> <tr> <td>Genomlysning samt nya riktlinjer för studie- och yrkesvägledning</td> <td>Genomlysningen är genomförd och nya riktlinjer framtagna av UBN. Nya riktlinjer och ny organisation började gälla från augusti 2016.</td> </tr> <tr> <td>Erbjuda idrottsutbildningar via Uppsala idrottsförbund</td> <td>Samarbetet med Upplands Idrottsförbund kring ämnet specialidrott i gymnasieskolan har fortsatt under året. Skolverket har beslutat om stärkta behörighetskrav i ämnet i syfte att höja kvaliteten i undervisningen.</td> </tr> <tr> <td>Erbjuda möjlighet till internationellt utbyte för gymnasieelever</td> <td>För att öka likvärdigheten mellan skolor och mellan skolformerna har nämnden under 2016 tagit beslut om förändrade former för internationellt utbyte i gymnasieskolan. Bedömningen av om resa ska ingå som en del av utbildningen för att eleverna ska nå målen, görs från och med 2017 på respektive skola. Medel för detta får då avsättas inom ramen för ordinarie programersättning eller sökas externt.</td> </tr> <tr> <td>Samordning av gymnasiala lärlingsutbildningar</td> <td>Genom flytt till Ekebygymnasiet och ökad samordning av undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena och tillgång till skolans utbud av valbara kurser har elevernas valmöjligheter ökat.</td> </tr> <tr> <td>Att i samverkan med Uppsala elevkårer ta fram strategier för huvudmannens arbete för att öka elevernas delaktighet</td> <td>Regelbundna möten har ordnats mellan representanter från Uppsala Elevkår, representant från UBN och tjänstemän från UBF. Två workshops för rektorer om elevinflytande och elevfackligt arbete har genomförts. Kontakt har upprättats direkt mellan Uppsala Elevkår och UBN. Vid ärendeskrivning har vid relevanta tillfällen Uppsala Elevkår tillfrågats om synpunkter.</td> </tr> </tbody> </table>		Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd	Analysera skillnader mellan skolor och eventuell samvariation mellan delaktighet i planering och kunskapsresultat.	En sådan analys är gjord. Det går inte att se en klar samvariation mellan i vilken utsträckning eleverna bedömer att de får vara med och påverka hur man ska arbeta med olika skoluppgifter och kunskapsresultat. En viss tendens kan möjligen urskiljas av att de elever som svarar mest positivt på frågan också har högre meritpoäng. Å andra sidan har eleverna i den skola med högst meritvärde 2016 svarat minst positivt på frågan.	Genomlysning samt nya riktlinjer för studie- och yrkesvägledning	Genomlysningen är genomförd och nya riktlinjer framtagna av UBN. Nya riktlinjer och ny organisation började gälla från augusti 2016.	Erbjuda idrottsutbildningar via Uppsala idrottsförbund	Samarbetet med Upplands Idrottsförbund kring ämnet specialidrott i gymnasieskolan har fortsatt under året. Skolverket har beslutat om stärkta behörighetskrav i ämnet i syfte att höja kvaliteten i undervisningen.	Erbjuda möjlighet till internationellt utbyte för gymnasieelever	För att öka likvärdigheten mellan skolor och mellan skolformerna har nämnden under 2016 tagit beslut om förändrade former för internationellt utbyte i gymnasieskolan. Bedömningen av om resa ska ingå som en del av utbildningen för att eleverna ska nå målen, görs från och med 2017 på respektive skola. Medel för detta får då avsättas inom ramen för ordinarie programersättning eller sökas externt.	Samordning av gymnasiala lärlingsutbildningar	Genom flytt till Ekebygymnasiet och ökad samordning av undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena och tillgång till skolans utbud av valbara kurser har elevernas valmöjligheter ökat.	Att i samverkan med Uppsala elevkårer ta fram strategier för huvudmannens arbete för att öka elevernas delaktighet	Regelbundna möten har ordnats mellan representanter från Uppsala Elevkår, representant från UBN och tjänstemän från UBF. Två workshops för rektorer om elevinflytande och elevfackligt arbete har genomförts. Kontakt har upprättats direkt mellan Uppsala Elevkår och UBN. Vid ärendeskrivning har vid relevanta tillfällen Uppsala Elevkår tillfrågats om synpunkter.
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd														
Analysera skillnader mellan skolor och eventuell samvariation mellan delaktighet i planering och kunskapsresultat.	En sådan analys är gjord. Det går inte att se en klar samvariation mellan i vilken utsträckning eleverna bedömer att de får vara med och påverka hur man ska arbeta med olika skoluppgifter och kunskapsresultat. En viss tendens kan möjligen urskiljas av att de elever som svarar mest positivt på frågan också har högre meritpoäng. Å andra sidan har eleverna i den skola med högst meritvärde 2016 svarat minst positivt på frågan.														
Genomlysning samt nya riktlinjer för studie- och yrkesvägledning	Genomlysningen är genomförd och nya riktlinjer framtagna av UBN. Nya riktlinjer och ny organisation började gälla från augusti 2016.														
Erbjuda idrottsutbildningar via Uppsala idrottsförbund	Samarbetet med Upplands Idrottsförbund kring ämnet specialidrott i gymnasieskolan har fortsatt under året. Skolverket har beslutat om stärkta behörighetskrav i ämnet i syfte att höja kvaliteten i undervisningen.														
Erbjuda möjlighet till internationellt utbyte för gymnasieelever	För att öka likvärdigheten mellan skolor och mellan skolformerna har nämnden under 2016 tagit beslut om förändrade former för internationellt utbyte i gymnasieskolan. Bedömningen av om resa ska ingå som en del av utbildningen för att eleverna ska nå målen, görs från och med 2017 på respektive skola. Medel för detta får då avsättas inom ramen för ordinarie programersättning eller sökas externt.														
Samordning av gymnasiala lärlingsutbildningar	Genom flytt till Ekebygymnasiet och ökad samordning av undervisningen i de gymnasiegemensamma ämnena och tillgång till skolans utbud av valbara kurser har elevernas valmöjligheter ökat.														
Att i samverkan med Uppsala elevkårer ta fram strategier för huvudmannens arbete för att öka elevernas delaktighet	Regelbundna möten har ordnats mellan representanter från Uppsala Elevkår, representant från UBN och tjänstemän från UBF. Två workshops för rektorer om elevinflytande och elevfackligt arbete har genomförts. Kontakt har upprättats direkt mellan Uppsala Elevkår och UBN. Vid ärendeskrivning har vid relevanta tillfällen Uppsala Elevkår tillfrågats om synpunkter.														
Utbildningsnämndens inriktningsmål 6. Fritidshemmen ska uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning genom att stimulera deras utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation i en trygg miljö.															
Samlad bedömning: Verksamheten i fritidshem har under året förändrats och anpassats till de krav som ställs i skollagen. Elevernas uppfattning om verksamhetens kvalitet ligger på samma nivå som tidigare år och skillnaden mellan de fritidshem som har bäst respektive sämst resultat är dock fortsatt stora.															
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nämndens åtgärder</th> <th>Uppföljning av åtgärd</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I det systematiska kvalitetsarbetet identifiera, analysera och utveckla fritidshemmens arbete i ett likvärdighetsperspektiv.</td> <td>Verksamheten i fritidshem följs årligen upp genom enkäter till elever i årskurs 2 och 3. Sett till totalen har väldigt små förändringar skett vad gäller fritidshemmens enkätresultat. Skillnaderna mellan de fritidshem där barnen svarar mest positivt och minst positivt är dock stora. För de</td> </tr> </tbody> </table>		Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd	I det systematiska kvalitetsarbetet identifiera, analysera och utveckla fritidshemmens arbete i ett likvärdighetsperspektiv.	Verksamheten i fritidshem följs årligen upp genom enkäter till elever i årskurs 2 och 3. Sett till totalen har väldigt små förändringar skett vad gäller fritidshemmens enkätresultat. Skillnaderna mellan de fritidshem där barnen svarar mest positivt och minst positivt är dock stora. För de										
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd														
I det systematiska kvalitetsarbetet identifiera, analysera och utveckla fritidshemmens arbete i ett likvärdighetsperspektiv.	Verksamheten i fritidshem följs årligen upp genom enkäter till elever i årskurs 2 och 3. Sett till totalen har väldigt små förändringar skett vad gäller fritidshemmens enkätresultat. Skillnaderna mellan de fritidshem där barnen svarar mest positivt och minst positivt är dock stora. För de														

	kommunala fritidshemmen finns ett nätverk som kommer att användas för att verksamheterna själva ska kunna öka likvärdigheten och lära av varandra.
Analysera möjligheterna att söka statsbidrag	Statsbidrag för kvalitetshöjande arbete i fritidshem har för läsåret 16/17 beviljats med knappt 9 mnkr.
Utökat erbjudande om plats i fritidshem	Nämnden har under 2016 som ett led i arbetet för att skapa budget i balans, beslutat att från juli 2017 inte längre erbjuda plats i fritidshem för barn till föräldralediga eller arbetssökande vårdnadshavare. I de fall en elev har särskilda behov ges dock även fortsättningsvis rätt till fritidshemsplats. Uppsala kommuns erbjudande om fritidshem överensstämmer därmed med skollagens krav.

Utbildningsnämndens inriktningsmål**7. Ökad likvärdighet ska uppnås genom att lägstanivån för elevernas kunskapsresultat i Uppsalas skolor höjs.****Samlad bedömning:**

Nämndens åtgärder är genomförda enligt plan. En ökande andel elever blir efter årskurs 9 behöriga till gymnasieskolans nationella program och en större andel elever slutför gymnasieskolan inom 3 år. Fortsatt arbete behövs för att minska skillnaden mellan elevgrupper och skolor.

Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
I det systematiska kvalitetsarbetet identifiera, analysera och identifiera utvecklingsområden för verksamheterna ur ett likvärdighetsperspektiv.	Via månadsuppföljningarna för respektive skolform har specifika utvecklingsområden lyfts och diskuterats särskilt vid de tertialuppföljningar som genomförts under året.
Socioekonomisk strukturering för alla skolformer.	Den socioekonomiska resursfördelningen följs särskilt upp vad gäller hur resurserna används. Under året har också ett projekt påbörjats för att analysera resursfördelningen i ett jämställdhetsperspektiv.
Organisera för en allsidig elevsammansättning för att främja en god resultatutveckling.	Placeringen av nyanlända på fler skolor har gett en mer allsidig elevsammansättning.
Söka statliga medel för kompetensutveckling för personal i förskola och skola	Uppsala kommun har deltagit i tillgängliga statliga satsningar inom matematik, läs- och skrivutveckling, specialpedagogik mm
Utveckla arbetet med modersmål inom förskolan	Nytt arbetssätt avseende modersmålsstöd i förskolan beslutat av UBN och började tillämpas hösten 2016. Beslut innebär två delar; en del som ger stöd till förskolans personal i arbetet med att skapa ett språk- och kulturintegrerat arbetssätt på förskolan samt en del som ger riktat modersmålsstöd till barn med särskilda behov av detta.

Utbildningsnämndens inriktningsmål**8. Ekonomi i balans****Samlad bedömning:**

Med en budgeterad nettokostnad på 4 359 mnkr är det ekonomiska resultatet för nämnden -1,3 mnkr.

Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
På systemnivå hålla en volymreserv eftersom normala volymförändringar ska rymmas inom budget	Antal elever i grundskola var i snitt 439 fler än budgeterad reserv. Antal elever i gymnasieskola var i snitt 748 fler än budgeterad reserv. Den största ökningen var vid höstterminens start i gymnasieskolans SPRINT-undervisning. Nämnden har erhållit utökat kommunbidrag för att täcka de ökade kostnaderna.

Verkställighet av nämndbeslut för ekonomi i balans inom gymnasieskola, egen regi	Den plan nämnden beslutade den 22 april 2015 har genomförts med undantag från vissa förseningar avseende lokalförändringar. Dessa åtgärder tillsammans med kontinuerliga effektiviseringar i verksamheten har lett till att underskottet för den kommunala gymnasieskolan har minskat och budgeten för 2017 är i balans.
Genomlysning av övriga kostnader	Genomlysning av övriga kostnader har genomförts och nämnden har med anledning av detta tagit en rad beslut som har syftat till anpassning till lagstiftning samt till att möjliggöra att så stor del som möjligt av tillgängliga resurser fördelas ut till förskolor och skolor.
Månatligen följa ekonomin för egen regi alla skolformer	Den månatliga uppföljningen med respektive skolform har genomförts. Ekonomisk rapport har lämnats vid varje nämndsammanträde.
Söka statsbidrag för nyanlända	En processkartläggning har genomförts och tydliga rutiner har tagits fram för att säkra att återsökning av statsbidrag för nyanlända sker. Det leder till att UBF återsöker för samtliga barn och elever i målgruppen samt för extraordinära utbildningskostnader utifrån framtagna process och rutiner.
Genomlysning skolskjutsreglementet	Genomlysning av reglemente påbörjas januari 2017.
Genomlysning av satsningar som övertagits av tidigare nämnder	Genomlysningar av en rad satsningar har genomförts. Detta har resulterat i att nämnden har tagit beslut om att avbryta eller förändra inriktningen på satsningar. Syftet har varit att skapa så stort ekonomiskt utrymme som möjligt för grunduppdraget.
Genomlysning av ferieskolor	En genomlysning av ferieskolornas organisering är genomförd. Planering pågår för att skapa en organisation som ska kunna fungera permanent.
Implementering av nya generella lokalprogram för respektive skolform	Implementeringen i grundskolan är genomförd. Implementeringen inom förskola är påbörjad.
Beredning av strategiskt lokalprogram	Plan för strategisk försörjning av pedagogiska lokaler antogs i april 2016.
Strategisk lokalplanering grundskolan	Se ovan.
Genomlysning av politisk verksamhet	En genomlysning har genomförts och nämnden har tagit beslut om justering i arvoderingsregler för att begränsa kostnader.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

9. Skillnader i levnadsvillkor för kommunens invånare jämnas ut

Samlad bedömning

Nämndens åtgärder kommer att slutföras våren 2017. En av de viktigaste faktorerna för goda levnadsvillkoren är att ge tillgång till utbildning med hög kvalitet. Då utbildningsresultaten utvecklas positivt bidrar detta till utjämnade skillnader.

Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Kunskapsseminarium i samverkan med den ideella föreningen barnombudsmannen.	UBN anordnade under våren ett seminarium för förskolechefer och rektorer om avgifter i skolan och hur det påverkar barn som lever i ekonomisk utsatthet.
Framtagande och implementering av policy för avgiftsfri skola.	Ett förslag till riktlinjer för kommunens förskolor och skolor förväntas läggas fram till UBN för beslut under våren 2017

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 10. Det förebyggande arbetet och tidiga insatser utvecklas inom kommunens alla verksamheter	
Samlad bedömning Förebyggande insatser inom nämndens ansvarsområde har under året utvecklats och förändrats för att anpassas till lagkrav och för att knytas nära till arbetet i förskolor och skolor.	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Förebyggande insatser i förskolan	Inom öppna förskolan erbjuds alla föräldrar tidigt stöd. Samverkan sker bl.a. med MVC, BHV. Föräldravägledningen Triple P genomför föräldrastöd i syfte att bygga upp det positiva och stärka familjerelationerna, och förebygga problem så att inte ohälsa uppstår i familjen.
Resursavdelningar i förskola	Resursavdelningar finns idag på nio av de kommunalt drivna förskolorna. 2016 minskades antalet platser från tidigare 54 till 37 på grund av att söktrycket minskat. Detta bedöms bero på att föräldrar vill att barnet ska få stöd på sin ordinarie förskola och på att statsbidrag har gjort det möjligt att organisera mindre grupper.
Särskilda undervisningsgrupper i grundskola	Inom kommunal grundskolan finns övergripande särskilda undervisningsgrupper för elever i behov av särskilt stöd på grund av olika funktionsnedsättningar.
Samordning kring barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning	Samverkansrutin är framtagen och beslutad av både UBN och landstinget.
Samverkan kring familjehemsplacerade barn	Samverkan när det gäller familjehemsplacerade barn sker för närvarande inom ramen för Skolfam som drivs i samarbete mellan social- och utbildningsnämnden. Ett utredningsarbete pågår i syfte att hitta lösningar för uppföljning och stöd som gagnar hela målgruppen, dvs. både familjehemsplacerade barn och barn på HVB.
Skolgång utredningshem för grund- och gymnasieelever i kommunal verksamhet	Nämnden har under 2016 beslutat att upphöra med undervisning vid HVB-hemmet Eksåtra samt säga upp överenskommelsen med socialnämnden om utbildning vid Ekeby verkstad. Det är sedan 2015 enligt skollagen inte tillåtet för HVB-hem att bedriva utbildning. Utbildning och stöd för de aktuella eleverna kommer fortsättningsvis att ges inom ramen för ordinarie skolor.
Avbrottsmottagning för avhoppade gymnasieelever	Under 2016 har nämnden beslutat att förändra arbetet med studieavbrott. Arbetet för att motverka studieavbrott koncentreras till gymnasieskolans ordinarie verksamhet i samspel mellan lärare, elevhälsa och andra samarbetsparter. På enheten för konsultativt stöd finns sedan tidigare ett uppdrag att arbeta med skolorna kring elever som riskerar att hoppa av eller som inte deltar i undervisning. Projekt har startat kring elever med hög frånvaro med mål att finna samverkansformer mellan förvaltningar och kommun för att öka elevers skolnärvaro.
Analysera möjligheten att ansöka om medel från kommunens avsatta resurser för sociala investeringar.	Ett analysarbete har påbörjats bl a kring nya arbetssätt för föräldrastöd. Mindre resursstarka grupper behöver uppmärksammas.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål	
11. Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner	
Samlad bedömning Åtgärderna i verksamhetsplanen är genomförda. Nämnden bidrar till måluppfyllelsen genom insatser för kompetensförsörjning och genom särskild ersättning riktad till landsbygdsskolor.	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Satsning på landsbygdsskolor	I nämndens ersättningsmodell utgår särskild ersättning till landsbygdsskolor för att stärka deras förutsättningar att anordna likvärdig utbildning.
Rekryteringsstrategi för att få behöriga lärare	En plan för strategisk kompetensförsörjning har tagits fram och beslutats i utbildningsnämnden i december 2016.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål	
12. Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen	
Samlad bedömning I skolorna har elevhälsan ett tydligt uppdrag att främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Nämnden har vidare under året bl.a. genomfört vissa förändringar i det drogforebyggande arbete i syfte att skapa en tydligare ansvarsfördelning mellan skolorna, socialtjänsten och landstinget.	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Närvårdssamverkan med landstinget	En arbetsgrupp och en styrgrupp bildad för närvårdssamverkan. Problemområden har belysts och arbete kring dessa påbörjats, bl.a. för att tydliggöra roller och ansvar mellan kommun och landsting. Projekt har startat kring elever med hög frånvaro med mål att finna samverkansformer mellan förvaltningar och kommun för att öka elevernas skolnärvaro.
Avtal med Ungdomsteamet om drogforebyggande arbete	UBN har under året beslutat om förändringar i det drogforebyggande arbetet i syfte att skapa tydligare ansvarsfördelning mellan skola och socialtjänst.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål	
13. Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder och arbetstillfällen.	
14. Uppsala kommun är attraktiv för nyetableringar och företag	
Samlad bedömning Nämnden bidrar till måluppfyllelsen genom att erbjuda barnomsorg både på ordinarie tid och vid behov under obekväm arbetstid. Vidare arbetar skolor i samarbete med Ung företagsamhet för att stimulera elevernas entreprenöriella förmågor.	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Utökade öppettider i förskolan	Vårdnadshavare som har behov av förskola utöver ordinarie öppettider kan ansöka om utökad tid.
Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds	Vårdnadshavare som har behov av omsorg för barn vid t.ex. lov eller förskolans planeringsdagar, har rätt att få sådan omsorg.

Avtal om partnerskap med Ung företagsamhet i Uppsala län	Avtalet med Ung företagsamhet innebär ett stöd till skolorna i arbetet med att stimulera elevernas entreprenöriella förmågor. Samarbete sker i första hand med gymnasieskolor men håller på att utvecklas också i grundskolan.
--	--

<p>Kommunfullmäktiges inriktningsmål</p> <p>15. Uppsala kommun är i framkant i miljö- och klimatomställningen. Utsläppen av växthusgaser minskar totalt sett, miljömålen uppfylls och åtgärder vidtas för anpassning efter förändrat klimat.</p>	
<p>Samlad bedömning</p> <p>Nämndens åtgärder är genomförda enligt plan. Målet att 35 procent av skolmåltiderna ska vara ekologisk mat är uppnått.</p>	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Avfallspris samt information- och utbildningsinsatser till skolor	För första gången har pris i Sopkampen delats ut. Tävligen kommer att genomföras årligen med prisutdelning på våren.
Uppföljning, energieffektiva kommunala skolor	Skolfastigheter har i uppdrag att säkerställa energieffektiva beställningar. Beslutad energiklass "silver" tillämpas.
En dialog initieras med kost och restaurang om hur avtalet för skolmåltider ska bidra till 100 procent ekologisk mat på sikt.	Målet för andelen ekologisk mat 2016 på 35 % har uppnåtts. I dialog med kost och restaurang har delmålet för 2017 satts till 42 %, för 2018 har målet satts till 50 % och för 2019 till 60 % ekologiska livsmedel.
Medverkar i Kompetenscentrum Uppsala lärande för Skola för hållbar utveckling (KUPP)	KUPP organiserar gymnasielärare och samverkar med olika centrumbildningar och institutioner på Uppsala universitet och SLU. KUPP har under året arrangerat 2-3 fortbildningsinsatser och nätverksträffar per termin. Fokus är erfarenhetsutbyten kring implementering av lärande för hållbar utveckling. Under 2016-2017 arbetas med tema stadsplanering kopplat till expansionen i Uppsala kommun.

<p>Kommunfullmäktiges inriktningsmål</p> <p>16. Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare, samtidigt som delade turer motverkas i verksamheten</p>	
<p>Samlad bedömning</p> <p>Kartläggning av hur många medarbetare som är berörda är genomförd. Nämnden har tagit fram en plan för strategisk kompetensförsörjning där åtgärder för heltid ingår.</p>	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Kartläggning av förekomst av deltidstjänster per skolform/yrkesgrupp	Genomförd kartläggning visar att 592 av 5 062 tillsvidareanställda medarbetare i UBF har lägre sysselsättningsgrad än heltid. Det är framför allt modersmålspedagoger och modersmåls lärare inom Modersmålsenheten och Språkskolan som innehar deltidstjänster.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål	
17. Uppsala kommun erbjuder attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen jämfört med andra arbetsgivare.	
Samlad bedömning	
Åtgärder är genomförda enligt plan. Nämnden har efter genomförda dialoger med bl.a. medarbetare, tagit fram en strategi för strategisk kompetensförsörjning. Åtgärder enligt denna plan påbörjas 2017.	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Rekryteringsstrategi	I nämndens beslutade plan för strategi för kompetensförsörjning är strategier för rekrytering en viktig del. Planen innehåller aktiviteter som ingår såväl i nämndens som i förvaltningens verksamhetsplaner 2017.
Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)	VFU sker i så gott som samtliga fsk-, grsk- och gy-enheter i kommunal regi. Ca 3,6 mnkr har rekviderats från Uppsala universitet och andra lärosäten under 2016. Dessa statliga medel betalas därefter ut till förskolor och skolor i kommunen.
Statsbidrag för förstelärare	Sammanlagt 23 mnkr har rekviderats för förstelärare och lektorer.
Samarbete med universitetet "Forum för samverkan"	Forum för samverkan finansieras gemensamt av åtta kommuner och Uppsala universitet. Syftet är att samverkan runt forskning och högre utbildning ska bidra såväl till verksamhetsutveckling som till professionsutveckling inom området skola och förskola. Samtidigt ska praktikens frågeställningar och erfarenheter bidra till ökad kvalitet och relevans i forskning och högre utbildning. Regionala utvecklingsgrupper finns för förskola, språk-, läs- och skrivutveckling, matematik samt teknik och naturvetenskap
Deltagande i statliga utvecklingssatsningar för förskola och skola	Uppsala kommun deltar i flera nationella satsningar, t.ex matematiklyftet och läslyftet.
Åtgärdsplaner arbetsbelastning	Utifrån resultat enkät kring lärares arbetsbelastning har alla grundskolor och gymnasieskolor reviderat sina handlingsplaner. Ett förvaltningsövergripande arbete har påbörjats kring att skapa goda förutsättningar att vara skolledares i Uppsala kommun.
Statlig lärarlönesatsning	Statsbidrag för lärarlönesatsningen har rekviderats från Skolverket. Inom förskola och fritidshem har drygt 10 procent av medarbetarna erhållit en lönehöjning och inom övriga skolformer har ca 45 procent av medarbetare erhållit en lönehöjning. Höjningen till särskilt skickliga lärare resulterade i en ökad lönespridning inom grundskolan och förskolan.
Lönepolitiskt ställningstagande	Förslag till ett nytt lönepolitiska ställningstagande 2016-2021 för lärarpersonal har tagits fram och ska beslutas i kommunstyrelsen. Beslutet kommer att sammankopplas siffermässigt med det som gällde 2012-2016.

<p>Kommunfullmäktiges inriktningsmål</p> <p>18. Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade</p>	
<p>Samlad bedömning</p> <p>Åtgärder är genomförda enligt plan. Nämnden har efter genomförda dialoger med bl.a. medarbetare, tagit fram en strategi för strategisk kompetensförsörjning. Åtgärder enligt denna plan påbörjas 2017.</p>	
Nämndens åtgärder	Uppföljning av åtgärd
Utveckling av ramar för systematiskt kvalitetsarbete	Månadsuppföljning görs för varje skolform på central nivå med utgångspunkt i kvalitet, ekonomi och attraktiv arbetsgivare. Nämnden har under året getts återkoppling vid flera tillfällen och i november hölls ett seminarium där samtliga skolformers resultat presenterades och verksamheternas arbete diskuterades gemensamt av nämnd och rektorer samt förskolechefer. Åtgärden har lett till en tydligare struktur i hur utbildningsresultaten redovisas och diskuteras och hur samspelet sker mellan olika nivåer från medarbetare till nämnd.

Uppdrag

Uppdrag från Mål och budget till nämnden	Uppföljning av uppdrag
Initiera HBTQ-certifiering av utbildningsverksamhet.	Två satsningar har påbörjats under året. Dels genomförs en certifiering på en kommunal grundskola under ht16/vt17. Dels genomförs en bred satsning på skolornas elevhälsoteam. Båda satsningarna har mottagits väl och flera ser ett behov av ökad kunskap inom området för att ge eleverna de bästa förutsättningar att nå målen. Att arbeta normkritiskt lyfts fram som en framgångsfaktor i arbetet.
Ta fram en gemensam policy för avgiftsfri skola för samtliga skolformer.	Ett förslag till riktlinjer för kommunens förskolor och skolor kommer preliminärt att läggas fram för beslut i UBN under våren 2017.
Utveckla samarbetet mellan huvudman och rektor för att stärka det pedagogiska ledarskapet utifrån läroplansuppdraget.	Under hösten 2016 har samtliga rektorer och förskolechefer intervjuas utifrån en frågemall kring hur de arbetar med ledning och styrning av sin verksamhet. Resultatet redovisas hösten 2017 och kan användas som underlag för fortsatt utveckling av det pedagogiska ledarskapet. Studien sker i ett samarbete med Henrik Jordahl vid Institutet för näringslivsforskning.
Ta fram mål för arbetet med att öka attraktiviteten för yrkesutbildningarna	Kvantifierbara mål kring andel elever på yrkesprogram är ej satta förutom målet att öka andelen sökande. Fokus under hösten har varit att arbeta strategiskt i samverkan mellan gymnasieskolor och grundskolor – såväl kommunala som fristående. Utifrån en dialog med grundskolan har de årliga grundskolebesöken omvandlats till yrkesinformation istället för "skolinformation". En serie workshops har också hållits dels mellan gymnasieskolans och grundskolans rektorer och dels med gymnasieskolans och grundskolans SYV. Ett pilotföräldramöte med medverkan från yrkesprogram har hållits på Gränbyskolan. En delegation med yrkeslärare besökte Yrkes-VM i Göteborg inför Uppsalas värdskap för Yrkes-SM. Inriktningen är att starta ett Yrkes-expo vt 2019 som en fortsättning på Yrkes-SM.
Minska snedfördelningen vad gäller anställda förskollärare i syfte att alla barn ska ha tillgång till pedagogisk verksamhet under ledning av förskollärare varje dag.	Om fördelning av förskollärare mellan enheter sker genom motiverande åtgärder. De tjugo förskolor som har lägst antal förskollärare/barn prioriteras för särskilda insatser.

<p>Verka för att kostnader för pedagogiska lokaler per barn eller elev är oförändrade eller minskar jämfört med 2014 års nivå.</p>	<p>Arbete pågår för att begränsa investeringskostnad vid beställningar samt inventera befintligt fastighetsbestånd och därmed undvika nybyggen. Det är av stor vikt att det finns en planering och samspel mellan förvaltningar som fungerar.</p>
<p>Bevaka möjligheter att söka statlig finansiering för investeringar och löpande verksamhet.</p>	<p>Statsbidrag söks inom ramen för flera nationella satsningar, t ex lärarlönelyft, lågstadiesatsning, matematiklyft mm.</p>
<p>Arbeta med jämställdhetsintegrering i all kommunal service och i den kommunala organisationen.</p>	<p>Under 2016 har artiklarna 6, 9,13.3 och 13.4 i CEMR deklARATIONEN prioriterats. Av de åtgärder som finns i planen är sju åtgärder påbörjade och för vissa skolor är aktiviteterna avslutade. Alla påbörjade åtgärder beräknas vara avslutade under första halvåret 2017. Flera skolor vittnar om positiva erfarenheter av jämställdhetsarbetet och lyfter särskilt upp vikten av att arbete normkritiskt vilket man ser gynnar alla elevers rätt till jämlik skola.</p>

Internkontrollplan

År: 2016

Nämnd/styrelse: Utbildningsnämnden

Process/rutin/system	Kontrollmoment	Riskvärde	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Rapportering
Hantering av statsbidrag. Hanteringsordning och ansvarsområden tas fram tertial 1.	Att hanteringsordning är framtagen och att den efterföljs kontrolleras tertial 3.	6	Stickprov december och januari	Ekonomichef	Hanteringsordning är framtagen och instruktioner har gått ut. Det finns dock brister i efterlevnad varför kontrollmomentet kvarstår i 2017 års internkontrollplan.
Ta fram rutiner för nämndärendehantering.	Att rutin är framtagen och att den efterföljs kontrolleras tertial 3.	6	Stickprov ärenden oktober.	Chef systemstöd	Rutin för nämndärendehantering är framtagen. Chefer och handläggande tjänstemän på förvaltningsövergripande nivå har utbildats i rutinen. Koordinator följer upp rutinen inför varje sammanträde.
Genomlysning av tidigare fattade beslut om löpande uppdrag för att säkerställa att de är relevanta idag. Beslut behöver fattas om att avtal ska förlängas eller sägas upp.	Att befintliga avtal är relevanta och ger maximal nytta.	6	Genomgång av om alla befintliga avtal har värderats och om nytt beslut har fattats.	Chef systemstöd	En genomgång har gjorts av beslutade uppdrag och överenskommelser. Som ett resultat av genomgången har i några fall nämnden tagit beslut att inte förlänga uppdrag/överenskommelser.

Process/rutin/system	Kontrollmoment	Riskvärde	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Rapportering
Utbetalning av ersättningar. Säker hantering i det skoladministrativa systemet Extens.	Systematisera kontrollen av felavvikelser	6	Sammanställning och analys av uppkomna fel.	Chef för utbud och tilldelning	Merparten av de fel som uppstår är relaterade till Systemstöd, enheten för utbud och tilldelning och förskola. Det behövs dokumenterade rutiner och en ökad kännedom om de regelverk som styr processerna. Felen är i huvudsak handhavandefel.
Rutin för att ta fram barn/elevstatistik.	Jämförelse av framtagen statistik.	4	Stickprov	Chef uppföljning och analys	Kvalitetssäkring genomförs kontinuerligt i de system som genererar barn- och elevstatistik. Enheten för uppföljning och analys ansvarar för centralt inskick av statistik för samtliga kommunala förskolor och skolor. Utvecklingsarbete av processbeskrivning gällande framtagning av barn- och elevstatistik.